Vlaams Parlement

vergadering **20**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 6 januari 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING 5

VERONTSCHULDIGINGEN 5

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden 5

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN 5

GELUKWENSEN 5

MOTIE VAN ORDE
Opheldering over de stand van zaken 6

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de wapenleveringen aan Saoedi-Arabië
ACTUELE VRAAG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de wapenexport naar Saoedi-Arabië
ACTUELE VRAAG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de verklaringen van de minister-president betreffende wapenleveringen aan Saoedi-Arabië
ACTUELE VRAAG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de uitvoer van strategische goederen naar Saoedi-Arabië 8

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de gevolgen van een recent advies van de Raad van State voor het verdere verloop van de afslanking van de provincies 15

ACTUELE VRAAG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over vrijwillige fusies van gemeenten 18

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de aanpak van de structurele files
ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het recordaantal structurele files, in het bijzonder op de Brusselse ring 21

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van interlandelijke adopties en de samenwerking met het federale niveau 24

ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over problematisch alcoholgebruik
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het recente rapport betreffende problematisch alcoholgebruik 28

ACTUELE VRAAG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de evolutie van de werkloosheidscijfers en de ondersteuning van langdurig werkzoekenden
ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werkloosheidscijfers voor 2015
ACTUELE VRAAG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de stijging van de werkloosheid bij 60-plussers ondanks de algemene daling van de werkloosheidscijfers 33

ACTUELE VRAAG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebruik van sociale media door de VDAB bij de begeleiding naar een job 38

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de mogelijkheden tot activering van vluchtelingen op de arbeidsmarkt door de VDAB 40

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Soens, Güler Turan en Wouter Vanbesien betreffende het stopzetten van de handel in strategische goederen met Saoedi-Arabië
– 606 (2015-2016) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 44

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen
– 568 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 44
Artikelsgewijze bespreking 44

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2015 tot ontvankelijkheid en gelijkwaardigheid van de aanvraag tot afwijking van de ontwikkelingsdoelen gewoon kleuteronderwijs en de eindtermen gewoon lager onderwijs, wat het leergebied wetenschappen en techniek en het leergebied mens en maatschappij betreft
– 589 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 45
Artikelsgewijze bespreking 45

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Peter Persyn, Freya Saeys, Lorin Parys, Cindy Franssen en Tine van der Vloet betreffende de ondersteuning van jonge mantelzorgers
– 501 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3
Bespreking 45

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de toelatingsvoorwaarden voor de opleidingen Geneeskunde en Tandheelkunde
– 602 (2015-2016) – Nr. 1
Verslag 50

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Soens, Güler Turan en Wouter Vanbesien betreffende het stopzetten van de handel in strategische goederen met Saoedi-Arabië
– 606 (2015-2016) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 51

ONDERZOEK VAN EEN VERZOEK TOT OPHEFFING VAN DE PARLEMENTAIRE ONSCHENDBAARHEID VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER
Voorstel tot aanvulling van de agenda 52

ROUWHULDES 53

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen
– 568 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 53

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2015 tot ontvankelijkheid en gelijkwaardigheid van de aanvraag tot afwijking van de ontwikkelingsdoelen gewoon kleuteronderwijs en de eindtermen gewoon lager onderwijs, wat het leergebied wetenschappen en techniek en het leergebied mens en maatschappij betreft
– 589 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 53

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Peter Persyn, Freya Saeys, Lorin Parys, Cindy Franssen en Tine van der Vloet betreffende de ondersteuning van jonge mantelzorgers
– 501 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3
Hoofdelijke stemming 54

ONDERZOEK VAN EEN VERZOEK TOT OPHEFFING VAN DE PARLEMENTAIRE ONSCHENDBAARHEID VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER
Besloten vergadering 54
Mededeling van het besluit van de plenaire vergadering 54

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 55

BIJLAGEN
Aanwezigheden 58
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 58

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Ingrid Lieten: gezondheidsredenen.

Het stemt ons tevreden dat mevrouw Lies Jans na maanden afwezigheid weer in ons midden is. *(Applaus)*

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de N-VA-fractie zijn

in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid mevrouw Vera Celis als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Andries Gryffroy,

in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand de heer Karim Van Overmeire als vast lid vervangen door de heer Jan Van Esbroeck en de heer Jan Van Esbroeck als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Karim Van Overmeire,

in de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid de heer Jan Van Esbroeck als vast lid vervangen door de heer Peter Wouters en de heer Andries Gryffroy als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Vera Celis,

en in de Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke Kansen mevrouw Nadia Sminate als vast lid vervangen door mevrouw Tine van der Vloet en mevrouw Tine van der Vloet als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Nadia Sminate.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 60/12)

GELUKWENSEN

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, vandaag, 6 januari, kunnen we ons afvragen of het al dan niet mogelijk is dat de wijzen uit het Oosten uit Limburg kwamen. Er is in elk geval één iemand uit Limburg die vandaag Limburgse vlaaien heeft meegebracht, dat hoop ik althans. *(Applaus)*

Ik dacht eerst te zingen, maar dat leek me een heel slecht idee. Maar ik wil u toch een heel gelukkige verjaardag wensen. Uw 65e verjaardag: pensioengerechtigde leeftijd – ik herhaal het nog een keer. Bij dezen toch een gelukkige verjaardag. *(Applaus)*

De voorzitter: Ik wil iedereen daar heel hartelijk voor bedanken.

Mijnheer Diependaele, aangezien u over de Limburgse vlaaien spreekt, zal ik u de rekening toesturen. *(Gelach)*

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, om u bij uw 65e verjaardag onmiddellijk op temperatuur te krijgen – wat bij u normaal gesproken nooit een probleem vormt – vraag ik het woord bij motie van orde over het ontbreken vandaag van een actualiteitsdebat in het parlement over Uplace.

Dat begrijp ik niet. We staan immers voor een cruciaal kantelmoment in het dossier. Er werden ronkende verklaringen afgelegd over het wachten op de Raad van State. Nu heeft die een advies klaar, maar weigert de meerderheid het debat aan te gaan. Als het parlement die naam waardig is, moet het zich op de actualiteit toespitsen, maar dat doet het niet.

De leden van Open Vld zijn nog afwezig. Ik vermoed dat de heer Somers nog ergens vastzit.

Mijnheer Van den Heuvel, ik heb een persbericht van 2 december voor me liggen en herinner me uw ronkende interviews, onder meer in Villa Politica. U verklaart dat zodra een juridisch probleem optreedt rond Uplace, het dan over en uit is. Nu durft u het debat zelfs niet aan te gaan. Dit is een zuivere illustratie van hoe jullie plat op de buik gaan. Jullie zitten bij wijze van spreken in een N-VA-regering en zijn in deze meerderheid overbodig geworden.

Als we in het parlement in deze fase bij zo'n cruciale beslissing en op zo'n kantelmoment niet meer dieper kunnen ingaan op dit dossier, wat zitten we hier dan te doen? *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Mijnheer Rzoska, als u intellectueel eerlijk bent, weet u dat de interviews en perscommuniqués handelen over arresten van de Raad van State, en niet over adviezen. Een advies van de Raad van State past in de procedure van een regeringsbeslissing. Dat vormt het grote verschil tussen beide.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, dit is uiteraard een beslissing van het parlement. Ten behoeve van de publieke opinie wil ik er echter op wijzen dat men de regering niet interpelleert over een advies. Dit advies is net ontvangen en wordt nu bestudeerd. De regering zal dit advies bekijken en zal daar, zoals altijd, op een gefundeerde wijze op antwoorden. Als de regering een beslissing heeft genomen, kan ze worden geïnterpelleerd, maar niet over een advies van de Raad van State. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, u hebt hier indertijd gezegd: "Ik heb een grote parlementaire reflex". Het had van een grote parlementaire reflex

getuigd mocht uw meerderheid – dit is inderdaad aan het parlement – er vandaag voor hebben geopteerd om het debat aan te gaan.

Mijnheer Van den Heuvel, kunt u nog een grotere tjeverij bovenhalen dan te zeggen 'het is een advies en geen arrest'? U kent de inhoud en ik ken de inhoud van dat advies. We weten allebei dat er zeer fundamentele opmerkingen worden gemaakt en dat het project op deze manier niet kan doorgaan. Het is een verlies voor het parlement dat u het debat op dit moment niet aangaat.

Evengoed, minister-president, had ik van uw fractieleider wat meer moed verwacht. We hebben destijds op zijn vraag een actualiteitsdebat gehouden over de tariefverhoging bij De Lijn op basis van een beslissing door de raad van bestuur waar we nog niet eens de documenten van hadden. Mijnheer Diependaele en mijnheer Van den Heuvel, had u wat politieke moed gehad om een beslissing te nemen en de knoop door te hakken, dan had dit parlement vandaag zijn tanden laten zien. Dat doet het niet en het is jammer om 2016 op deze manier te moeten starten. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Mijnheer Van den Heuvel, ik was enigszins gechoqueerd door wat u zei. Uw redenering komt erop neer dat u het advies wilt negeren en wachten tot er een arrest komt. Als wetgevend orgaan en als controleur van de regering is het onze taak om arresten van de Raad van State te vermijden en niet om ze af te wachten. Onze taak is niet om mensen te verplichten – burgers en anderen – om naar de Raad van State te gaan om hun gelijk te krijgen omdat wij het advies dat we vooraf krijgen, hebben genegeerd.

Het advies dient om de regering en het beleid mee richting te geven en te zorgen dat de regels worden gevolgd voordat burgers naar de Raad van State moeten gaan, voordat er eindeloze juridische procedures komen. Uw redenering dat het 'maar' een advies is waar niet over gediscussieerd moet worden, getuigt noch wettelijk, noch bestuurlijk van enige vorm van degelijkheid. Het is het opzijschuiven van uw verantwoordelijkheid en ervoor zorgen dat dit dossier verder verrot. Met dat soort houding is het verrot en zo laten we het verder verrotten. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik wil nogmaals wijzen op het ongerijmde van dit debat. Had men mij hier vandaag willen interpelleren, dan kon ik zelfs niet antwoorden want de regering heeft nog geen beslissing genomen. De regering moet het advies bestuderen, zal de argumenten erin bestuderen en moet er een antwoord op geven. Dit zal volgende week vrijdag gebeuren. Daarna kan er een debat plaatsvinden en kan het parlement de regering ter verantwoording roepen. Dit kan niet om te vragen wat de positie is ten aanzien van een advies van de Raad van State waar de regering zich nog niet over heeft gebogen.

Björn Rzoska (Groen): Ik vind dit beschamend. Er staat vandaag een actuele vraag geagendeerd over de gevolgen van het advies van de Raad van State over de afslanking van de provincies. Over dat advies kunnen vragen worden gesteld en kan de regering worden gevraagd hoe ze daarop zal reageren, maar inzake Uplace gaat iedereen achteruit leunen en zegt dat er geen vragen kunnen worden gesteld over een advies. Er staat een actuele vraag op de agenda! *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Rzoska, u hebt gelijk: die vraag staat ook op de agenda. Maar ik neem aan dat de regering dan ook zal zeggen wat nu het

antwoord is: we gaan aan de slag met dat advies, dat gaan we bekijken. Een actualiteitsdebat is nog iets anders. Waar moeten we precies een debat over voeren? Je voert een debat over een beslissing van de regering. Wij zijn de wetgevende macht die de regering controleert, maar hier is nog geen beslissing, hier is nog geen gevolg gegeven aan dat advies. Dat zal er komen. Dan neem ik aan dat er een nieuw initiatief zal komen. Wij willen dat debat op geen enkele manier uit de weg gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de wapenleveringen aan Saoedi-Arabië

ACTUELE VRAAG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de wapenexport naar Saoedi-Arabië

ACTUELE VRAAG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de verklaringen van de minister-president betreffende wapenleveringen aan Saoedi-Arabië

ACTUELE VRAAG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de uitvoer van strategische goederen naar Saoedi-Arabië

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Minister-president, voorzitter, collega's, Vlaanderen moet een eigen buitenlands beleid vormgeven. We moeten laten zien dat we in de brede wereld effectief voor iets staan, zeker wanneer het gaat over een exclusieve bevoegdheid zoals wapenexport. Dat is sinds 2003 een eigen bevoegdheid. Er bestaat sinds 2007 zelfs een samenwerkingsakkoord met België en met de andere regio's, waarmee tot nu toe weinig is gebeurd.

Voor mij is buitenlands beleid geen emotionele bedoening. Het is integendeel uitdrukkelijk een rationele en een precieze aangelegenheid. Dat zijn trouwens, minister-president, twee karaktertrekken die u allebei bezit. In die zin ben ik van oordeel dat de situatie in Saoedi-Arabië op dit ogenblik van dien aard is dat we veel kritischer moeten worden dan we tot op vandaag al zijn geweest. Denk gewoon aan de wijze waarop mensenrechten er met de voeten worden getreden, hoe vrouwen in dat land schandalig worden behandeld. Denk aan het feit dat we allemaal weten dat minstens deels terroristische organisaties worden gefinancierd vanuit Saoedi-Arabië. In die zin denk ik dat het niet meer dan normaal is dat ook Vlaanderen, de Vlaamse Regering en u als bevoegde minister een veel kritischere houding moeten aannemen.

We kunnen nu stellen dat we die zaak 'case by case' bekijken. Dat is rationeel. De vraag is dan natuurlijk volgens welke criteria we dat doen en hoe we die criteria zullen wegen. Samen met mijn fractie ben ik van oordeel dat u zou moeten overwegen om in deze context, met wat we vandaag weten en met wat er recent is gebeurd, Saoedi-Arabië wel degelijk op de lijst van onholdlanden te zetten. *(Applaus bij Open Vld, Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Saoedi-Arabië heeft zich inderdaad in een zeer moeilijke positie gezet. Er zijn onder meer de massaexecuties geweest van

politieke en religieuze tegenstanders, en er is de betrokkenheid bij een internationaal conflict in, onder meer, Jemen. Het is dan ook niet meer dan logisch, zoals de heer Daems vraagt, dat er vanuit Vlaanderen zou worden gezegd dat wij geen wapens meer naar dat land zullen exporteren en dat we Saoedi-Arabië op de zwarte lijst plaatsen.

Minister-president, ik heb gisterenochtend uw interview daarover op Radio 1 gehoord. Ik moest er wel even van slikken omdat er, in mijn ogen, een ongelooflijke hypocrisie in zat. Aan de ene kant zei u dat er inderdaad problemen zijn met Saoedi-Arabië, en u noemde de mensenrechten en de betrokkenheid van Saoedi-Arabië in het conflict in Jemen. U zei dat als er volgend jaar aanvragen zouden komen, dat u die waarschijnlijk niet zou goedkeuren. Maar tegelijkertijd zei u dat u Saoedi-Arabië niet op de zwarte lijst zou zetten, dat dat een stap te ver zou zijn en dat wij geen algemeen verbod op wapenexport zullen invoeren. Als reden daarvoor gaf u wat verderop in het interview dat Saoedi-Arabië onze bondgenoot is. Wij mogen een bondgenoot niet tegen de schenen stampen en wij mogen dus niet zeggen dat wij sowieso geen wapens naar Saoedi-Arabië zullen exporteren.

Vandaar mijn vraag, minister-president: beschouwt u Saoedi-Arabië als een bondgenoot van Vlaanderen? Is dat de reden waarom u weigert Saoedi-Arabië voor wapenexport op de zwarte lijst te zetten? *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): In 2011 heeft toenmalig minister-president Kris Peeters een aantal landen uit het Midden-Oosten op de onholdlijst gezet. Dat had te maken met geweldpleging, de miskenning van de mensenrechten en het gevaar voor escalatie. Daar staan op dit moment nog drie landen op: Syrië, Libië en Jemen. Bahrein werd er opnieuw afgehaald. Steeds meer rijst de vraag waarom Saoedi-Arabië daar niet op staat. Zijn er goede redenen voor die het verschil maken met die andere landen? Wat zijn de pertinente argumenten en criteria om vandaag voor Saoedi-Arabië, waarvan mijn collega's net hebben geschetst wat er allemaal aan de hand is, dat ook in Bahrein een opstand heeft neergeslagen, dat zeer sterk betrokken is in de burgeroorlog in Jemen en dat ook intern niet alleen de mensenrechten schendt maar ook een zeer bloedige repressie hanteert, case per case te werken en om in dit geval niet over te gaan tot het on hold plaatsen?

Dit leidt tot meer onduidelijkheid, ook voor het Vlaamse bedrijfsleven, over wat er nu nog wel kan. Het zijn mogelijk vrij omslachtige administratieve procedures – u hebt de lat hoog gelegd, u hebt gezegd streng te zullen zijn – om dan uiteindelijk tot hetzelfde resultaat te komen en te zeggen dat we toch niet gaan exporteren. Als ik u gisteren goed heb gehoord, hebt u als boodschap gegeven dat u de lat zeer hoog gaat leggen, dat er niet direct aanvragen voor wapenexport naar Saoedi-Arabië bekend zijn, en mocht er een vraag komen, dat u dat waarschijnlijk niet zult toestaan. Tegelijkertijd zegt u dat u Saoedi-Arabië toch niet op die lijst zult zetten. Vandaar mijn vraag: wat is het verschil met die andere landen? Is het niet duidelijker om die on-holdlijst aan te vullen met Saoedi-Arabië? *(Applaus bij CD&V, Open Vld, sp.a en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp·a): Voorzitter, minister-president, collega's, ik ben blij dat hier vier partijen staan, twee van de meerderheid. Dat betekent dat het thema leeft. Ik ben er oprecht blij om. Ik dring er al langer bij u op aan om de wapenhandel met de regio en specifiek met Saoedi-Arabië on hold te zetten. U wilt daar tot op vandaag niet op ingaan. Wij als sp.a vinden dat wapenhandel met Saoedi-Arabië niet kan, ongeacht waar die wapens vandaan komen. We kunnen niet enerzijds terreur bestrijden in ons land en anderzijds vrolijk wapens gaan verhandelen.

Gisteren zei u op Radio 1 terecht dat u de wapenuitvoer vanuit Wallonië veroordeelt. Ik ben het daarover met u eens. Maar ik ben het er niet mee eens dat u een ander veroordeelt maar ondertussen uw eigen Vlaamse verantwoordelijkheid niet opneemt. Mijn vraag is heel duidelijk: hoeveel redenen hebt u eigenlijk nodig om die wapenhandel naar Saoedi-Arabië stop te zetten? *(Applaus bij sp.a, Groen en Open Vld)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik ben het met u eens, het is een zeer zinvol debat. Het is ook een zeer actueel debat. Alleen betreur ik dat een fractie het dan nodig vindt om mij van hypocrisie te gaan beschuldigen en een andere fractie mij ervan te beschuldigen mijn verantwoordelijkheid niet op te nemen. Ik neem altijd en overal, in elk dossier, ook in dit en in elke individuele beslissing, mijn verantwoordelijkheid. *(Applaus bij de N-VA)*

Collega Daems heeft zeer terecht de vraag gesteld – ik heb de schriftelijke toelichting gelezen – welke de criteria zijn op grond waarvan beslist wordt om al dan niet een uitvoervergunning te verlenen. Hij stelde de vraag: is dat op economische gronden? Het antwoord is neen. Jobs en tewerkstelling hier in Vlaanderen spelen daarbij geen rol.

De enige criteria die gelden, zijn die van artikel 26 van het decreet dat mij bindt. Een eerste belangrijk criterium – ik ga ze niet allemaal opsommen – is de naleving van internationale sancties. Dat is evident. Daartoe hebben we ons als land verbonden, en ook de landen van de Europese Unie. Het gaat om sancties die zijn uitgesproken door de VN Veiligheidsraad en sancties die zijn uitgesproken door de Europese Unie. Een tweede criterium zijn de mensenrechten. Een derde is de schending van het internationaal humanitair recht. Een vierde criterium is onze veiligheid en die van de bondgenoten. Een vijfde is de stabiliteit van de regio. Dat zijn grosso modo de criteria in het decreet. Die worden telkens opgenomen in elke afweging en elke beslissing die wordt genomen.

Alle collega's stellen de vraag: waarom niet een algemene maatregel, een onholdmaatregel, een embargo of hoe je het ook wilt noemen, ten aanzien van Saoedi-Arabië? Wel, collega's, ik heb het aan de commissieleden meegedeeld, ik heb het al herhaaldelijk gezegd in de commissie: naar mijn bescheiden mening hebben we geen rechtsgrond in het decreet om tot een algemeen embargo over te gaan, tenzij het gaat om de naleving van internationale sancties, afgesproken binnen de Europese Unie of door de VN-Veiligheidsraad. We hebben ons ertoe geëngageerd. Het is de eerste bepaling van artikel 26. Dan leven wij die internationale sancties na.

Ik heb gezegd dat elke beslissing het verdient om een afweging, een individuele motivering te krijgen. Dat doen we ook. Naar mijn bescheiden mening biedt het decreet daar voldoende criteria voor. De dienst Controle Strategische Goederen van het Departement internationaal Vlaanderen bezorgt telkens een uitgebreid, afgewogen advies. We kunnen de afwegingen maken en we kunnen tot besluiten komen. Dat doen we ook iedere keer.

In 2015 is er geen geweest, maar vandaag is er wel een aanvraag voor Saoedi-Arabië en op grond van het advies van de dienst Controle Strategische Goederen is een uitvoervergunning geweigerd, precies hoofdzakelijk wegens de betrokkenheid in de oorlog in Jemen.

Collega's, dat is ook het standpunt van de Europese lidstaten. Working Party on Conventional Arms Exports (COARM) heeft zich daarover gebogen. De meeste landen, met inbegrip van Zweden en Duitsland, hebben toen gezegd om geval per geval te beoordelen. Er is geen beslissing gevallen om tot een embargo over

te gaan of een algemeen sanctiebeleid te voeren. Dat is de positie van de Europese landen, weze het dat in de meeste landen, net als bij ons, een zeer grote terughoudendheid bestaat om tot die leveringen over te gaan. Dat heb ik gisteren ook gezegd in het radio-interview, en vandaag heb ik dat toegelicht.

Ik heb voldoende rechtsgrond in elk criterium van het decreet om tot een afgewogen beslissing te komen. We maken een afweging en we komen tot een gemotiveerde beslissing. Mijnheer Kennes, er is inderdaad een onholdlijst, maar daar is geen ministerieel besluit van. Dat is een feitelijke praktijk die mij, naar mijn bescheiden mening als jurist, er niet van ontslaat, als er zelfs voor die landen een aanvraag zou komen, om te motiveren waarom ik de vergunning verleen, of, in dit geval, hoogstwaarschijnlijk niet verleen.

De rechtsbasis voor een algemene sanctie ten opzichte van een land, gaat over de naleving van internationale sancties opgelegd door de Europese Unie of door de VN Veiligheidsraad. Die onholdmaatregel is beperkt tot puur militair materieel voor de levering aan overheden. Het slaat niet op 'dual use', niet op dubbel gebruik en niet op civiele eindgebruikers. Dat is de beperking van de onholdmaatregel.

Er is nu een evaluatie bezig van het decreet. Daar zal iedereen bij betrokken zijn, uiteraard ook het parlement. Ik herhaal dat ik geen rechtsbasis zie om een algemene maatregel te nemen, maar een regering wordt geïnterpelleerd over haar beslissingen. Wij bezorgen elke maand een mededeling over de beslissingen en we rapporteren op gezette tijden aan het parlement, dat daarover alle mogelijke vragen kan stellen, driemaandelijks, zesmaandelijks en dan nog eens bij het jaarrapport.

Over elk van die beslissingen kan de controle gebeuren. De vraag om nu tot een algemeen verbod over te gaan, vindt geen rechtsgrond, maar dat belet niet dat we zoals in elk dossier, zeer grondig afwegen, zeer scrupuleus motiveren, maar ook leveringen ten aanzien van Saoedi-Arabië met een zeer grote kritische zin benaderen. *(Applaus bij de N-VA)*

Rik Daems (Open Vld): Minister-president, ik betreur met u dat het debat terechtkomt in oppositie-meerderheid. Mensenrechten en terrorisme zijn geen zaken van meerderheid en oppositie. Ik wil dan ook vragen aan de twee collega-vragenstellers om deze zaak toch rationeel en precies aan te pakken.

Er zijn wel degelijk zaken die u kunt doen. Er is een samenwerkingsakkoord met België en de andere regio's. Er is vandaag geen lijst van actieve opvolging van probleemlanden. Dat zou u kunnen vragen. Er is geen post-exportevaluatie inzake Saoedi-Arabië. Dat zou u kunnen vragen. Bovendien zou onze Europese afvaardiging een initiatief kunnen nemen in Europa om uitgerekend de onduidelijkheid over wat dan wel on hold zou zijn, uit te klaren en een gezamenlijke positie in te nemen.

Voor mij is de zaak heel duidelijk. U hebt het net gezegd. Feitelijk kunt u perfect on hold reageren en een onholdbeleid voeren. Het gaat wel degelijk over een overheid en wapens aan een overheid. Als we de situatie van de mensenrechten en de terroristische links bekijken, dan is een feitelijke on hold de enige juiste positie. Als de regering die positie juridisch gesproken niet kan aannemen, dan kan het parlement Saoedi-Arabië wel on hold zetten. *(Applaus bij Open Vld, Groen en sp.a)*

Wouter Vanbesien (Groen): Mijnheer Daems, ik ben een beetje verrast dat u zegt dat hier een meerderheid-oppositiespel wordt gespeeld. Dat is het duidelijk niet. Het is een spel van de N-VA tegen de rest. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

Als ik zie wie hier op het podium staat en als ik hun vragen hoor, dan is er, ook van de andere meerderheidspartijen, een heel duidelijke vraag om Saoedi-Arabië op een zwarte lijst te zetten.

Ik heb een vraag gesteld naar aanleiding van uw uitspraak gisteren op de radio dat u Saoedi-Arabië als bondgenoot beschouwt, maar u hebt daar niet op geantwoord. Voorts hebt u de Europese paraplu opengetrokken en gezegd dat wij dat niet zomaar mogen doen, ook niet van Europa. En wanneer er een wapenembargo moet komen, dan moet dat volgens u op Europees niveau gebeuren.

Minister-president, ik wil u erop wijzen dat dit wel mag van Europa. Er zijn andere landen binnen de Europese Unie die Saoedi-Arabië op de zwarte lijst hebben gezet. Wanneer u bovendien zegt dat er een Europees embargo moet zijn voor Vlaanderen handelt, zegt dat nu en hier in dit Vlaams Parlement dat u en de Vlaamse Regering voorstander zijn van een Europees wapenembargo tegen Saoedi-Arabië. Zeg dat dan! *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Ward Kennes (CD&V): Minister-president, wanneer u voorstander bent van een Europese aanpak – en dat is een goede keuze, dat staat ook in ons Wapendecreet, dat gebaseerd is op die Europese aanpak – dan wil ik u vragen om via die kanalen, via de Permanente Vertegenwoordiging, de nodige contacten te leggen in Europa om duidelijkheid over te krijgen, onder meer over wat 'on hold' en 'dual use' nu exact betekenen. We spreken in dit geval over de staat Saoedi-Arabië. Wat er gebeurd is in Bahrein en in Jemen na veroordelingen, betreft de staten zelf en geen privé-initiatieven. Die Europese aanpak is belangrijk. Mijn vraag is om expliciet aan onze vertegenwoordiger opdracht te geven om dit dossier op Europees niveau aan te kaarten. *(Applaus bij CD&V)*

Tine Soens (sp·a): Minister-president, u neemt geen verantwoordelijkheid, en dat is net het probleem. U verschuilt zich achter een decreet om niets te moeten doen, terwijl u perfect die onholdlijst kunt uitbreiden. Dat is een bestaande praktijk van de administratie. U kunt perfect zeggen dat u Saoedi-Arabië op die lijst zet, dat zou pas een krachtig signaal zijn. Maar u doet dat niet. Ik begrijp niet waarom dat wel kan voor Libië, voor Egypte en voor Jemen, maar niet voor Saoedi-Arabië. Is het misschien omdat uw Antwerpse burgemeester nog in onderhandeling is met de Saoedi's?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik was eigenlijk niet van plan om te reageren, maar ik val hier echt van mijn stoel. Wij delen de bezorgdheid, zoals de minister-president heeft gezegd, over de situatie in Saoedi-Arabië.

Er wordt gezegd dat de minister-president zich niet mag verschuilen achter een decreet. Mevrouw Soens, wanneer een decreet wordt goedgekeurd in dit parlement, dan verwacht ik dat de minister-president zich daaraan houdt. *(Applaus bij de N-VA)*

Ik hoor alle partijen hier pleiten voor meer Europa, maar als er wordt verwezen naar Europa om ons aan die regelgeving te houden, dan zegt mijnheer Vanbesien dat de minister-president zijn Europese paraplu opentrekt. Wat zal het zijn? Gaan we naar meer Europa of naar minder Europa?

Mijnheer Daems, dit is inderdaad geen spel tussen meerderheid en oppositie. Wij delen uw bezorgdheid, maar ik zou u willen vragen om de Handelingen uit 2012 over dit decreet na te lezen. Uw partij heeft er toen vierkant voor gepleit om een versoepeling door te voeren van de regelgeving in dat decreet, om het dus nog gemakkelijker te maken om uit te voeren naar landen. Nu plotseling zegt u het tegenovergestelde. Mevrouw Brusseel heeft toen gevraagd om die regeling nog te versoepelen.

De vraag is: gaan wij uitvoeren naar Saoedi-Arabië? Het antwoord op dit moment is: neen. We blijven de regel volgen dat we geval per geval, zoals alle landen

doen, zullen kijken of het opportuun is om dat te doen. Op dit moment antwoordt de minister-president heel duidelijk: neen. Dus stop die hypocrisie.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Voorzitter, dat u op uw verjaardag, als pacifist wie de nooit-meer-oorloggedachte na aan het hart ligt, nog moet meemaken dat er hier een N-VA/PS-front is wanneer het gaat over wapenleveringen naar Saoedi-Arabië: qua kracht van verandering kan dat wel tellen.

Saoedi-Arabië is een land dat in het nieuws komt met massa-executies en dat geen hoge pet opheeft van mensenrechten. Dit debat, ook vandaag, is doorspekt van hypocrisie van de N-VA, die in de pers wel stoere verklaringen doet over de verdediging van de Verlichtingswaarden en -normen maar tegelijkertijd veel minder problemen heeft met wapenleveringen of investeringen van Saoedi-Arabië in de Antwerpse haven. Maar ook link is heel hypocriet in dit debat. Nu roeren zij de trom en zeggen zij dat wapenleveringen aan Saoedi-Arabië en het salafisme een brug te ver zijn, maar tegelijkertijd hebben zij veel minder problemen met dat salafisme wanneer het gaat over de financiering van moskeeën, wanneer het gaat over onze eigen Vlaamse maatschappij die wordt ondermijnd door extremistische moslims.

Minister, wanneer gaat Vlaanderen nu eindelijk stoppen met zoete broodjes bakken met Saoedi-Arabië en wanneer gaat u het salafisme in Vlaanderen aanpakken? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Minister-president Geert Bourgeois: Ik zal proberen om te antwoorden op alle elementen die nog aangebracht zijn.

Er is nu ook andere partij die mij van hypocrisie beschuldigt. We hadden natuurlijk niets anders verwacht van het Vlaams Belang, mijnheer Van Grieken, maar niet dat u er ook ERS zou bijhalen, want dit dossier heeft daar niets mee te maken. ERS is een dossier van het Antwerps Havenbedrijf en van de betrokken privéfirma. ERS is een privébedrijf, dat is niet de Saoedische overheid. Die vestiging kan, zoals u weet, negenhonderd jobs opleveren en kan een versterking zijn van de chemische cluster. Het is bovendien een erg toekomstgericht project, want het gaat over circulaire economie, over afvalverwerking, over plastics die omgezet worden in nieuwe grondstoffen.

Dit heeft er niets mee te maken, tenzij u er allemaal voor pleit om een internationaal embargo te stellen ten aanzien van investeringen uit landen die niet democratisch zijn of uit landen waar mensenrechten worden geschonden. Zeg dat dan nu! Zeg dan dat u speelt met onze welvaart hier in Vlaanderen! Wij leven van de export en we hebben investeringen nodig. *(Applaus bij de N-VA)*

Nogmaals over de on hold. Wat betekent 'on hold'? Voor zover ik het begrijp, betekent het dat we iets opschorten, dat we er voorlopig geen beslissing in nemen. Het decreet zegt: weigeren of toelaten. Ik heb u gezegd dat er een algemeen verbod kan zijn als er een internationale sanctie uitgesproken is. En dat lijkt me ook zinvol. We hebben ons ertoe geëngageerd met de EU om als de EU gezamenlijk sancties uitspreekt, die ook loyaal na te leven. We hebben ons ertoe geëngageerd om als de VN sancties uitspreekt, die loyaal na te leven.

Voor de rest zie ik niet in wat het probleem is. Ik begrijp niet wat men hier komt te zeggen over een minister die zijn verantwoordelijkheid niet neemt. Ik voer het decreet uit, ik leef het decreet na. U kunt me daarover interpelleren. Ik beweer dat ik zelfs voor de landen die nu op de onholdlijst staan, als ik daar een aanvraag voor krijg een gemotiveerde beslissing moet nemen. Ik kan niet zeggen dat het een feitelijke praktijk is om niet uit te voeren naar die drie betrokken landen. Dat lijkt me een motivering die geen stand houdt bij aanvechting voor de Raad van State.

Het is hier dus niet de N-VA tegen de rest, beste collega's, dit is een gedelegeerde bevoegdheid. Ik probeer het decreet in eer en geweten na te leven. Ik ken de criteria van het decreet. Ik heb u gezegd dat ik ten aanzien van Saoedi-Arabië een heel kritische houding aanneem. Ik loop niet vooruit – dat zou ongepast zijn – op beslissingen die ik nog moet nemen. Ik zeg u: vandaag heb ik een beslissing genomen tot weigering van een vergunning aan Saoedi-Arabië.

Kom dus niet af met de bewering dat ik mijn verantwoordelijkheid ontloop, en alleszins niet, mevrouw Soens, met uw goedkope oneliner die u voorbereid had over de burgemeester van Antwerpen. Komaan! We zijn niet zo ver meer af van de walgelijke bewering van de heer Van der Maelen dat we voor 900 jobs 130 mensen laten afknallen in Parijs. Hoe is dat in godsnaam mogelijk? Dat is schandelijk, gewoon schandelijk! *(Applaus bij de meerderheid)*

Collega's, u vraagt dat de Vlaamse vertegenwoordiging in de EU initiatief zou nemen om tot een EU-sanctie te komen. U weet dat het een Belgisch standpunt moet zijn. We gaan dit dus eerst intra-Belgisch bespreken, mijnheer Kennes.

En voor degenen die mij beschuldigen van een front met de PS: de PS staat wapenleveringen aan Saoedi-Arabië toe. Ik heb vandaag geweigerd! Ik heb geweigerd, mijnheer Van Grieken. Degenen die denken dat er een front is, wens ik 'good luck' voor het intra-Belgisch standpunt nadat u de publieke standpunten van de minister-president van Wallonië hebt gehoord. *(Applaus bij de N-VA)*

Rik Daems (Open Vld): Ik twijfel niet aan het feit dat de minister-president zijn verantwoordelijkheid wel neemt, dat is duidelijk. *(Applaus bij de N-VA)*

Alleen is het kader waarbinnen dit vandaag 'juridisch' gebeurt, naar mijn aanvoelen niet efficiënt.

Mijnheer Diependaele, ik ben natuurlijk een 'freshman', zoals dat heet, in dit parlement, maar het is wel mijn verdomde ambitie om Vlaanderen internationaal op de kaart te zetten.

Dat betekent voor mij – wat het decreet in 2012 ook moest hebben gezegd – dat een nieuw decreet of een aanpassing ervan in ieder geval een verstrenging zal inhouden en ook heel duidelijk een onholdprocedure zal invoeren. *(Applaus bij Open Vld, sp.a en Groen)*

Wouter Vanbesien (Groen): Minister-president, ik merk dat u op mijn vragen niet antwoordt. Ik heb gevraagd wat het standpunt van de Vlaamse Regering is over een Europees wapenembargo voor Saoedi-Arabië. U hebt gezegd dat het een Belgisch standpunt zal zijn en wat Vlaanderen daarover zal zeggen, verzwijgt u. Als ik u vraag waarom u Saoedi-Arabië een bondgenoot noemt op de radio, dan antwoordt u daar niet op. Ik merk alleen dat zowel de oppositiepartijen maar ook uw twee coalitiepartijen vragen om een duidelijk standpunt in te nemen en Saoedi-Arabië op de zwarte lijst te zetten, maar dat u weigert.

We weten het al lang, maar het wordt vandaag nog eens duidelijk dat de N-VA en de vroegere Volksunie twee heel verschillende partijen zijn. De Volksunie was een Vlaams-nationalistische partij die principes had op internationale fora, die het vredesstreven belangrijk vond. De N-VA is een platte machtspartij die enkel naar economische belangen kijkt en de principes daarvoor inslikt. Ik denk dat Vlaanderen beter verdient. *(Applaus bij Groen en sp.a. Opmerkingen bij de N-VA)*

Ward Kennes (CD&V): Minister-president, uit uw toelichting blijkt dat u uw verantwoordelijkheid hebt genomen om een concrete aanvraag geval per geval te onderzoeken. Ik hoop dat we hierover binnenkort nog meer duidelijkheid krijgen, want daar kunnen we ons nu niet over uitspreken.

U vraagt zich af of een onholdlijst een juridische toetsing zou kunnen doorstaan en dat die niet volstaat om een weigering te funderen. Ik denk dat zo'n onholdlijst een politiek statement is. Als destijds minister Kris Peeters beslist heeft om een aantal landen op een onholdlijst te zetten, dan had dat een politieke draagwijdte. Het creëert ook duidelijkheid voor het bedrijfsleven dat er geen exportvergunningen zullen worden afgeleverd. Dat moet worden onderbouwd – dat is niet het punt –, maar het gaat om een duidelijk politiek statement en dat heeft in de politiek absoluut meer dan zijn waarde. *(Applaus bij CD&V, sp.a en Groen)*

Tine Soens (sp·a): Er zijn in het Wapenhandeldecreet een aantal criteria rond mensenrechten en regionale stabiliteit. Die hebben niet belet dat er uitvoer was naar Saoedi-Arabië in 2014, dat er uitvoer was van dual useproducten in 2015.

Het zou vanuit Vlaanderen een heel krachtig signaal zijn als u nu zou zeggen dat u Saoedi-Arabië alsnog op de onholdlijst zet zoals wij vragen, zoals Groen vraagt, zoals de twee meerderheidspartijen ook vragen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de gevolgen van een recent advies van de Raad van State voor het verdere verloop van de afslanking van de provincies

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, ik zou u graag drie zoenen geven voor uw verjaardag, maar ik heb me niet goed geschoren vanochtend. Ik heb een stevige baard.

Collega's, de drie wijzen komen normaal gezien vandaag, maar blijkbaar zijn ze iets vroeger geweest, in december. Geen goud, wierook en mirre, maar een aantal uitspraken in diverse kranten over de afslanking van de provincies. Zoals u allen weet, ben ik een koele minnaar van die provincies maar wel een sterke voorstander van de afslanking van de provincies.

We lezen dat er een advies zou zijn van de 'wijze' Raad van State. Een aantal zaken sterken ons: beperking van de bevoegdheid van de provincies is ideaal, het heffen van opcentiemen door provincies kan niet meer. Er zijn wel wat bemerkingen over de grote steden met meer dan 200.000 inwoners.

Minister, zal deze regering in staat zijn om de timing aan te houden en de uiteindelijke doelstelling van de afslanking van de provincies te realiseren?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, gelet op het debat dat voorafgaand aan deze vergadering is gevoerd, lijkt het me niet zo fair en niet zo verstandig om in te gaan op het advies van de Raad van State. Ik ga dat dus niet doen. In alle eerlijkheid, ik heb van dit parlement nog geen vraag gehad om het advies over te maken, maar ik zal het vandaag onmiddellijk doen.

Mijnheer Meremans, we hebben dat advies al uitgebreid bestudeerd. We gaan natuurlijk nu onze teksten aanpassen aan dat advies van de Raad van State, en ik maak me sterk dat we echt wel onverkort kunnen doorgaan met de afslanking van de provincies, zoals is bepaald in het regeerakkoord.

Marius Meremans (N-VA): Het is alleszins een mooi nieuwjaarscadeau. Het advies zal in elk geval ongetwijfeld nog worden besproken in de commissie

Binnenlands Bestuur. Ik zal de heer Rzoska daar zeker op uitnodigen. Dan kunnen we daar samen over debatteren. Het is echter heel belangrijk dat we die timing kunnen handhaven en dat we uiteindelijk de doelstellingen kunnen behouden. Daar ben ik toch blij mee.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, mijnheer Meremans, wij zijn grote voorstanders van sterke provincies binnen de hen toegewezen bevoegdheden, natuurlijk vooral in functie van die noodzakelijke dienstverlening aan de burger. Minister, in dat kader wil ik van de gelegenheid gebruik maken om een stand van zaken te vragen met betrekking tot de gesprekken tussen de Vlaamse overheid, de gemeenten en de provincies over de overdracht van de instellingen die nu nog provinciaal zijn en straks naar een ander niveau moeten verschuiven. Ik stel die vraag vooral in functie van die noodzakelijke dienstverlening aan de mensen.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, minister, geachte leden, het zou natuurlijk goed zijn, mocht iedereen zo vlug mogelijk in het bezit worden gesteld van dit advies van de Raad van State. Sommigen hebben het al. We weten dat de Raad van State in het advies akkoord gaat met een aantal essentiële zaken. De Raad van State heeft ook een aantal belangrijke opmerkingen gemaakt, over het financiële onderdeel, de dotaties, het patrimonium, de roerende en onroerende goederen, en ook wat het personeel betreft.

Minister, mijn vraag sluit dan ook aan bij die van collega Meremans: hoe zult u met de bemerkingen, in het bijzonder over een aantal belangrijke domeinen, uit het advies van de Raad van State omgaan? Zult u daarmee doorgaan? Wij verwachten dat wel, zodat het proces kan worden voortgezet in de loop van dit jaar.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp·a): Voorzitter, minister, geachte leden, ondanks het feit dat het een advies is, wil ik toch ingaan op deze actuele vraag. Minister, ik stel vast dat u vooral bezig bent met de structuren. Tot op heden hebt u weinig of geen rekening gehouden met dienstverlening, met het verenigingsleven onder andere. Tegelijkertijd stel ik ook vast dat de mensen, de verenigingen, de organisaties die actief zijn in de sectoren cultuur, jeugd, welzijn en sport, wel met heel veel vragen en onduidelijkheden zitten. Minister, ik heb geen bijkomende vraag, maar ik heb wel een bekommernis. Tot op vandaag weten zij nog niets. Er is dringend nood aan duidelijkheid en informatie voor hen, en daar zou ik voor willen pleiten.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik heb de voorzitter van de commissie, mevrouw Van Volcem, nog gemaild met de vraag of zij misschien het advies van de Raad van State had. De commissiesecretaris had het ook nog niet, dus de collega van de meerderheid komt hier dus zeer snel op de proppen met die actuele vraag. *(Opmerkingen van Marius Meremans)*

Minister, los van het advies van de Raad van State, dat we nog niet hebben kunnen lezen, kunt u er niet omheen dat er een ontzettend grote verdeeldheid is over die hervorming. Dat is al zo vaak gebleken tijdens de discussies in de commissies. Die verdeeldheid is er zowel binnen de commissie, binnen uw meerderheid als op het terrein. Mensen van CD&V, Open Vld en de N-VA op het terrein zijn ontzettend verdeeld en zeer ongelukkig over de hervorming, die een halfslachtige hervorming is, zoals we al zo dikwijls hebben aangekaart.

Minister, ik wil u verder nogmaals het volgende zeggen: het eruit knippen van een van de drie niveaus en het enkel overhouden van de gemeenten en de Vlaamse overheid, zoals uw partij wil, zal niet werken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, we hebben het advies intussen kunnen lezen en het is wellicht weinig zinvol om bijkomende vragen te stellen als u al hebt aangekondigd dat u er toch niet op zult antwoorden, maar we doen niettemin een poging.

U zegt dat u de teksten nog zult aanpassen aan de gemaakte bemerkingen. Dat is nogal evident. Ik hoop in elk geval dat u dat niet zal verhinderen om verder te gaan met die afslanking, wat ons betreft het liefst verder dan wat tot nu toe in de huidige plannen zat.

Een aantal bedenkingen die de Raad van State maakt, zijn inderdaad wel fundamenteel. Men wil bijvoorbeeld dat het provincievrij maken van Antwerpen en Gent uit het decreet geschrapt wordt. Maar het gaat ook over de provinciale opcentiemen. Die zullen in de Vlaamse basisheffing geïntegreerd moeten worden, en dan zullen die voor heel Vlaanderen op dezelfde hoogte moeten liggen, zegt de Raad van State.

Mijn bijkomende vraag, als u er toch op zou willen antwoorden, is dus: hoe reageert u daarop? Hoe wilt u daarmee omgaan?

Minister Liesbeth Homans: Goed geprobeerd, mijnheer Janssens, maar als ik niet op inhoudelijke vragen van de collega's over het advies antwoord, ga ik dat ook niet bij u doen. Maar u mag het natuurlijk proberen.

Mevrouw Pira, het is niet mijn verantwoordelijkheid om het advies van de Raad van State in dit stadium van het dossier aan jullie over te maken. Het is wel jullie recht als parlement om het advies op te vragen, maar ik heb van geen enkel hier aanwezig lid, noch van de voorzitter van het parlement, die vraag gekregen. Ik heb daarnet gezegd dat ik het zo meteen door mijn kabinet zal laten doorsturen naar de diensten van de voorzitter. Maar het is echt niet mijn verantwoordelijkheid om dit aan jullie te bezorgen.

Als er natuurlijk, in het kader van de openbaarheid van bestuur, andere mensen zijn die wel de tegenwoordigheid van geest hebben om dat advies op te vragen, kan ik niet anders dan dat te geven. Niemand van dit parlement heeft mij die vraag gesteld, maar ik zal het toch nog overmaken.

Mijnheer Dochy, uw partij is voorstander van een sterke provincie. U weet dat wij daarover een beetje van mening verschillen, maar het regeerakkoord is duidelijk. Ik ben het met u eens dat de bevoegdheden die nog bij de provincies zullen blijven, de zogenaamde grondgebonden bevoegdheden, de dienstverlening aan de Vlaming niet in gevaar mogen brengen en dat die bevoegdheid op een zeer goede manier moet kunnen worden uitgevoerd.

Ik kan u ook zeggen dat de gesprekken wel degelijk vlot verlopen en dat er ook heel veel ad-hocgesprekken plaatsvinden over bepaalde instellingen, niet alleen door mezelf, maar ook door collega Gatz en andere collega's die met deze problematiek te maken hebben.

Dat niet iedereen het eens is met deze hervorming, wil niet zeggen dat er geen gesprekken zijn, mijnheer De Loor. Maar dat is altijd hetzelfde verhaal met u en sp.a. Wij zijn bezig met gesprekken, de collega's in de regering zijn bezig met gesprekken. En die gesprekken lopen vlot.

Tot slot kom ik bij de vraag van de heer De Meulemeester, die ook een beetje gepolst heeft naar een reactie op de concrete inhoud van het advies, wat hij natuurlijk mag doen. Ik blijf me sterk maken dat we de deadline van 1 januari 2017 zullen halen. *(Applaus bij de N-VA)*

Marius Meremans (N-VA): Mevrouw Pira, u zegt dat ik hier 'plotseling' een actuele vraag kom stellen, maar het stond in december wel in alle kranten. Ik ben niet in winterslaap gegaan. Ik ben wakker gebleven en ben de kranten blijven lezen, ook tijdens de kerstvakantie.

Mijnheer Dochy, we verschillen inderdaad van mening over de toekomst van de provincie, maar we hebben een regeerakkoord en wij houden ons daar als loyale partners aan, uzelf en ik ook. Fijn zo. We gaan die afspraken gestand doen.

Mijnheer De Loor, ik heb vanop dit spreekgestoelte al verschillende malen gezegd dat wij van de provincies verwachten dat zij tot de overdracht als een goede huisvader alle bevoegdheden terdege uitvoeren en niet zomaar gaan verschuiven in budgetten. Ik heb het al een paar keer gezegd, maar ik zeg het graag nog eens.

Voor de rest ben ik gerustgesteld, minister. Wij gaan u daarin steunen, zodat wij die provincies op een deftige manier kunnen afslanken en we toekomstgericht kunnen werken. Ik dank u.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Kurt De Loor aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over vrijwillige fusies van gemeenten

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp·a): Voorzitter, minister, collega's, vooreerst mijn beste wensen voor het nieuwe jaar. Het zal een cruciaal jaar worden, minister, voor de vrijwillige fusies van de gemeenten. Zelfs voor u en uw partij wordt het een beetje het jaar van de waarheid.

Maar er zit wel nog heel veel ruis op de lijn, niet het minst wat de discussies rond de timing en de deadlines betreft en de daaraan gekoppelde financiële bonus voor gemeenten die vrijwillig willen fusioneren.

Minister, de timing wordt krap, want tot op heden is er nog altijd geen principiële goedkeuring of beslissing van gemeenteraden voor die vrijwillige fusies. Het ziet er ook niet naar uit dat dat op korte termijn zal gebeuren.

Er zijn een aantal prille initiatieven, zoals een referendum. Maar zodra zo'n initiatief wordt voorgesteld, stuit het heel hard op verzet en weerstand.

Daaraan gekoppeld is er de vraag of de lokale besturen of gemeenten wel voldoende tijd hebben om na te denken en te beslissen om die fusie voor te bereiden. Die vraag komt altijd naar boven.

Minister, u hebt tijdens de bespreking van de beleidsbrief en de begroting in de commissie ook gezegd dat u, niettegenstaande u een fraai fusiepakket hebt uitgewerkt met een fraaie fusiebonus, niet weet of dit voldoende zal zijn om de lokale besturen en gemeenten over de streep te trekken en hen ervan te overtuigen mee te stappen in het verhaal van de fusies.

Minister, welke bijkomende initiatieven of maatregelen plant u om ervoor te zorgen dat ook de lokale besturen, de gemeenten, op de hoogte worden gebracht

van dit fraai fusiepakket en van de fusievoordelen, zodat de kans op slagen van het aantal fusies zo groot mogelijk wordt?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer De Loor, ik dank u oprecht voor uw steun – en naar ik aanneem ook die van uw fractie – voor de vrijwillige fusie.

Het regeerakkoord is redelijk duidelijk: het gaat om een vrijwillige fusie, geen verplichte. In de zomer van 2015 is er een conceptnota goedgekeurd in de schoot van de Vlaamse Regering. Daarin stonden een aantal stimulansen, onder andere de schuldovername van 500 euro per persoon, maar ook een tijdelijke verhoging van het aantal bestuursmandaten na de verkiezing van 2018.

Wat is er ondertussen nog gebeurd? In december 2015, zeer recent, is er een voorontwerp van decreet principieel goedgekeurd, opnieuw in de schoot van de Vlaamse Regering, waarin er een zeer duidelijk juridisch kader is uitgewerkt voor de gemeenten die willen fuseren.

U vraagt naar de communicatie. Ik kan mij geen betere communicatie wensen dan wat er vandaag en de afgelopen weken is gebeurd. U kunt vandaag geen enkele krant openslaan of er staat een artikel in over fusies. Zo zegt een gemeente er niet op te willen ingaan omdat het verplicht is. Dat vind ik jammer. Het gevoel dat het verplicht is, blijft blijkbaar bestaan. U gaat daar niet in mee. Het is ook niet verplicht, het is vrijwillig. Vandaag stonden er twee artikels in, gisteren drie. Er is geen betere manier om deze maatregel bekend te maken. Ik denk dat de gemeenten en de lokale besturen echt wel op de hoogte zijn.

Wat is er ondertussen nog gebeurd op het vlak van bekendmaking aan de lokale besturen? Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft via haar elektronische nieuwsbrief Binnenl@nd alle informatie aan de lokale besturen bezorgd. Daarenboven hebben ze ook nog eens een toelichtende nota bezorgd aan alle lokale besturen. Ook de bestuurskrachtmonitor, die zeer uitgebreid werd besproken in de commissie, is een handig instrument wanneer men nadenkt over een eventuele fusie.

Mijnheer De Loor, ik denk niet dat er bijkomende maatregelen nodig zijn in het kader van communicatie.

Wat uw opmerking over de timing betreft, begrijp ik het niet goed. Dit staat al sinds 2009 in het regeerakkoord. We zijn nu 2016. We hebben nu betere stimulansen dan tijdens het regeerakkoord dat werd afgesloten in 2009. Bovendien moet men pas op het einde van dit jaar, dus 31 december 2016, principieel laten weten of men al dan niet wil fusioneren. De definitieve beslissing moet pas uiterlijk 31 december 2017 worden genomen. Waarom dan? Als men beslist om te fusioneren, moeten die twee of eventueel drie gemeenten samen naar de kiezer trekken bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018.

Is er een probleem met timing? Neen. Is er voldoende bekendheid? Ja. Hoop ik dat er fusies komen? Ja, maar wel op vrijwillige basis.

Kurt De Loor (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil hier nog aan toevoegen dat sp.a wel degelijk voor bestuurskrachtige gemeenten is.

Minister, u hebt ook verwezen naar het voorontwerp van decreet dat op 18 december vorig jaar werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dat klopt. Ik heb daarin echter de timing van 31 december 2016 betreffende de principiële goedkeuring niet teruggevonden, maar wel in de toelichtende nota van het Agentschap Binnenlands Bestuur, alsook in uw conceptnota van vorige zomer.

Vandaar dan ook mijn vraag: zult u blijven vasthouden aan de deadlines van 31 december 2016 voor de principiële goedkeuring en van 31 december 2017 voor de definitieve goedkeuring?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Het is natuurlijk altijd goed dat de burgers om hun mening gevraagd wordt wanneer het gaat over belangrijke dossiers die de gehele bevolking aanbelangen. Zo'n complex en gevoelig dossier als de fusies van gemeenten aankaarten bij de bevolking is uiteraard niet zonder enig risico. Het kan een groter draagvlak creëren, maar het tegendeel kan natuurlijk ook waar zijn, namelijk dat het de inwoners verdeelt of nog meer verdeelt, dat laat ik in het midden.

Minister, u hebt zelf aanbevolen om de mening van de inwoners te vragen over de eventuele fusies, of u gaat er toch mee akkoord dat het gedaan wordt, uiteraard op vrijwillige basis. Ik heb er geen probleem mee dat een volksraadpleging wordt gehouden. Mijn vraag is dan ook concreet: hoe ziet u een dergelijke volksraadpleging of referendum concreet en in de praktijk? Hoe ziet u de vraagstelling, een antwoord met ja of neen?

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Mijnheer De Loor, het verschil tussen ons is dat u altijd uw rode draad van boven naar beneden laat, zoals uw altijd mooie, rode das. U begint van boven en vraagt u af hoe we dat aan de lokale besturen zullen opleggen. In dit proces vind ik het belangrijk dat er vrijwilligheid is van onderuit, en dat wordt nagegaan hoe ver we kunnen geraken. Minister, het zou wel kunnen dat er andere formules naar boven komen die ook tegemoetkomen aan de kernvraag van het probleem, namelijk de bestuurskracht. Ik wou u ertoe verleiden te kijken hoever we kunnen gaan met ook die andere formules en om daar uw menu, zeg maar uw kookboek – ik heb onlangs Pascale Naessens gehoord – op af te stemmen. Bent u ook bereid uw kookboek uit te breiden en andere formules een kans te geven?

Minister Liesbeth Homans: Wat de eerste bijkomende vraag van collega De Loor betreft: ja, ik zal die deadlines behouden, want ze zijn absoluut essentieel om fusies te kunnen realiseren in het licht van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018. De gemeenten weten al sinds 2009 dat die mogelijkheid bestaat en er is nog nooit zoveel media-aandacht geweest voor de fusies, dus volstaat een jaar toch om principieel te beslissen en twee jaar om definitief te beslissen.

Mijnheer De Meulemeester, ik denk dat er een vergissing in het spel is. Ik heb persoonlijk geen aanbeveling gedaan opdat de lokale besturen referenda of dergelijke zouden organiseren. Zeg ik dat dit slecht is? Neen, absoluut niet. Ik heb alle vertrouwen in de lokale besturen en geef hen de autonomie om zelf te beslissen hoe ze de eventuele gedachte om toch te fuseren met hun burgers moeten bespreken. Ik zal uiteraard niet van bovenaf alle lokale besturen opleggen om dat op dezelfde manier te doen. Als ze het goedvinden om daarvoor een referendum te organiseren, ben ik de laatste om te zeggen dat het geen goed idee is.

Mijnheer Doomst, we hebben het er in de commissie al verschillende keren over gehad en u weet dat ik absoluut bereid ben tot en bezig ben met het bespreken van andere samenwerkingsverbanden en -vormen. Ik hoop dat u, als u ergens in uw regio – en ik zeg niet dat het per definitie Gooik moet zijn – kennis hebt van een gemeente die eventueel wil fuseren, niet zult nalaten alle voordelen mee te geven die een fusie biedt.

Kurt De Loor (sp·a): Minister, ik noteer het behoud van de deadlines van eind 2016 en eind 2017 met betrekking tot de vrijwillige fusies. Ik denk bij u ook een

redelijke euforie vast te stellen in verband met het aantal gemeenten dat al geïnteresseerd zou zijn of te kennen gegeven zou hebben dat ze mogelijk de sprong zouden wagen. Ik heb, spijtig genoeg, ook dat euforisch verhaal gehoord van uw voorganger, de vorige minister van Binnenlands Bestuur en huidig minister-president Bourgeois. In de vorige legislatuur was hij ook altijd euforisch, en heel positief en optimistisch, maar uiteindelijk is hij met lege handen aan het einde van de rit gekomen.

Minister, een ezel stoot zich geen twee keer aan dezelfde steen. Ik hoop dan ook dat u op 1 januari 2019 niet met lege handen staat, want dan hebben we tien jaar verloren.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de aanpak van de structurele files

ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het recordaantal structurele files, in het bijzonder op de Brusselse ring

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, treurnis alom. Ongeveer alle twee maanden krijgen we varianten op filebarometers. Daaruit blijkt dat we als het ware mogen spreken over een verkeerswinter, waarbij ochtendfiles overlopen in avondfiles, en zelfs plaatsen waar vroeger helemaal geen files waren, zoals in de provincie Limburg, thans ook kampen met structurele files.

Er zijn geen toveroplossingen. Zo dadelijk zal ik nog even stilstaan bij flankerende maatregelen met betrekking tot collectief vervoer. De essentie is alleszins dat veel te weinig wegencapaciteit bestaat.

Onze wegen zijn gedimensioneerd volgens de behoeften uit de jaren 1960/1970. Inmiddels rijden er drie keer meer voertuigen op diezelfde wegen. Bovendien heeft Vlaanderen een roeping gekregen als logistieke regio, zelfs op de schaal van Europa.

Ik ben dan ook van oordeel dat u een 'plan de guerre' nodig hebt, een plan van aanpak. Mensen verwachten dat ook infrastructureel bakens worden verzet en dat de capaciteit van de wegen vergroot. Hierover kreeg ik graag enige verduidelijking.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, we hebben voelen aankomen in 2015 dat de warmterecords zouden worden verbroken. Dat dit ook gold voor de filerecords voelden wij in onze regio ook heel sterk aan.

30 procent van de structurele files situeren zich rond de Brusselse ring. Ik zou het advies kunnen geven dat dokters meedelen aan patiënten met rugproblemen: u zult ermee moeten leren leven. Dit wordt voor onze regio echter stilaan onmogelijk.

Vandaar onze vraag, onder meer vanuit het Toekomstforum Halle-Vilvoorde en meerdere gemeenten van Halle-Vilvoorde, die eerder een noodkreet is. Kunnen we niet prioritair maatregelen nemen om de structurele files in het hart van Vlaanderen te verbeteren en zijn er geen methodes om daar te prioriteren?

Kunnen we op korte termijn aan bepaalde maatregelen geen absolute prioriteit geven om de beweeglijkheid te vergroten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijn talenten zijn beperkt, ook op het vlak van toverkunst, maar als er al een tovermiddel bestaat, dan zijn het investeringen. Daar maakt de regering maximaal werk van, ondanks of eerder dankzij de besparingen.

We investeren in een mix van maatregelen en van vervoersmodi: de weg, de fiets, het openbaar vervoer en, wat voor het vrachtvervoer van belang is, de waterweg.

Ten eerste, de weginfrastructuur. Dit jaar stijgen de kredieten. Tegen 2017 zullen de middelen hiervoor toenemen met een derde, zijnde 30 procent. Uiteraard zullen we keuzen moeten maken. Als men vaststelt dat 50 procent van de filevorming zich concentreert op de ring rond Antwerpen en deze rond Brussel, dan is het logisch dat die voorrang krijgen, maar ook in de A8 en de A12 zullen we in deze regeerperiode investeringen doen.

Dan wijs ik op de fietsinfrastructuur. In Diegem bijvoorbeeld zijn we over de E40 een fietsbrug aan het bouwen in het kader van het plan voor 80 fietsostrades. Dankzij de elektrische fiets wordt dat steeds meer een volwaardig alternatief voor de wagen in het woon-werkverkeer.

Dan wijs ik op het openbaar vervoer. Ook de investeringsmiddelen van De Lijn nemen toe – niettegenstaande de kommer-en-kweldiscussies die we hier hebben gehoord – dankzij de verhoging van de kostendekkingsgraad, de tariefhervorming en de efficiëntieoefening.

Tot slot wijs ik op de waterwegen. Ook daar nemen de investeringsmiddelen toe. U spreekt over een 'plan de guerre'. Wel, we hebben geen oorlogsplan maar een investeringsplan. Ondanks de besparingen maakt deze regering meer dan ooit werk van investeringen. *(Applaus bij de N-VA)*

Marino Keulen (Open Vld): Het zal inderdaad van een mix moeten komen. Wat betreft het collectief vervoer en de bussen is er het vraaggestuurde. 53 procent van de verplaatsingen beslaat minder dan 5 kilometer en kan perfect met de fiets of te voet.

Ik las zelfs in heel verstandige kranten dat het goederenvervoer over het spoor moet worden aangemoedigd. Op het grondgebied van mijn eigen gemeente Lanaken is er een overslagstation. Ik heb geleerd dat om dat te rentabiliseren er ritten met goederen nodig zijn van 1100 kilometer. Dat heeft te maken met de lage brandstofprijzen. Daarvoor was er ook al minstens 950 kilometer nodig om het spoorverkeer van goederen te rentabiliseren.

Minister, er zijn niet alleen investeringen nodig in het hart van land, niet alleen in Brussel en Antwerpen, maar ook bijvoorbeeld in de snelweg E314 van Leuven tot in Limburg. Een stuk van die snelweg wordt gebruikt om lokaal verkeer te kanaliseren. We blijven toch altijd ergens het land van het surrealisme. Ook daar moet er in een derde rijstrook worden voorzien om een aantal structurele files weg te werken. Het moet ruimer zijn dan enkel Brussel en Antwerpen.

Michel Doomst (CD&V): Mag ik nog een hoopvolle en concrete vraag stellen over het investeringsplan voor de Brusselse ring? Die kan natuurlijk in twee worden geknipt, zoals de treinen, maar dat wordt wat moeilijk. Hoever staat het voorontwerp? Hebt u al een datum waarop u de plannen zult tentoonspreiden? Er is ook de MER-procedure die gepland was voor 2015 maar nu opschuift naar

2016. Hoe staat het met de 'memory of understanding' met Brussel? Hoever 'understanden' we elkaar?

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp·a): Minister, ik ben blij dat u niet ingaat op de nogal eenzijdige suggestie van de heer Keulen om het fileprobleem aan te pakken met alleen maar investeringen in meer beton. Mijnheer Keulen, dat is precies wat er de afgelopen decennia is gebeurd. Een ijzeren wet stelt dat meer beton en meer capaciteit binnen de kortste keren weer opgevuld geraken met meer en langere files met als gevolg meer uitstoot, meer economische en milieuschade.

U hebt gesproken over investeringen in alternatieven zoals de binnenvaart en het openbaar vervoer. We horen u dat graag zeggen. Daarom doet mijn fractie nogmaals de oproep om de extra middelen die deze regering zal ontvangen uit de kilometerheffing voor vrachtwagens, niet alleen af te leiden naar de algemene-middelenpot of alleen te investeren in beton maar ze aan te wenden voor bijkomende investeringen in openbaar vervoer, binnenvaart, fietspaden enzovoort. Dat is niet wat deze regering momenteel van plan is.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik sluit mij ten dele aan bij de heer Vandenbroucke. Ik ben blij dat u een hele mix naar boven haalt, want het is met een mix dat we het zullen moeten oplossen. Maar ik wil toch nog eens benadrukken dat we op een gegeven moment toch de politieke beslissing zullen moeten nemen om tot een slimme kilometerheffing te komen. U komt daar voortdurend op terug en u vindt daarbij in dit parlement heel wat bondgenoten. Ik vind het oké dat we nu een proefproject doen. Maar u zegt dat het de volgende regeringen zullen zijn die dat zullen realiseren. Dan wordt er nogal eens verwezen naar het feit dat Franstalig België niet wil meedoen en dat we het alleen niet kunnen.

Minister, u zult toch oog hebben voor de economische en ecologische kost van die dagelijkse files, die alleen maar toenemen? Het gaat om gigantisch veel geld. Denkt u op een gegeven moment niet dat u met deze Vlaamse Regering zou moeten vooruitlopen, wat u toch op een aantal andere terreinen probeert, en dat u zult moeten overwegen om, als dat project positief verloopt, die stap vooruit te zetten en met Vlaanderen het voortouw te nemen om tot een slimme kilometerheffing te komen?

Minister Ben Weyts: Mijnheer Vandenbroucke, wat de kilometerheffing betreft, denk ik dat een stijging met één derde van het investeringsbudget voor weginfrastructuur historisch te noemen is. Dat is een immense stap vooruit. We hebben die stap kunnen zetten dankzij de politieke moed die we aan de dag hebben gelegd met betrekking tot de invoering – niet makkelijk! – van een kilometerheffing voor vrachtwagens. Inzake de kilometerheffing voor personenwagens denk ik dat deze maand nog de studie die moet leiden tot een gedragen visie op de kilometerheffing voor personenwagens in aanbesteding zal zijn. Ik hoop dat die studie dan, als we de reguliere termijnen respecteren, in het voorjaar, ongeveer maart of april, kan starten. Op dat vlak kunnen we vooruitgaan.

Mijnheer Keulen, we verliezen uiteraard de andere gewestwegen niet uit het oog. Maar als je vaststelt dat 50 procent van het fileprobleem zich situeert op de ring rond Antwerpen en op de ring rond Brussel, lijkt het mij evident dat de conclusie alleen maar kan zijn dat we daar prioritair in moeten investeren.

Mijnheer Doomst, in het voorontwerp voor de ring maken we in het noordelijke deel, van de aansluiting op de E40 in Groot-Bijgaarden tot de aansluiting met de

E40 richting Leuven aan de andere kant, werk van een scheiding tussen het doorgaande en het lokale verkeer. Het grootste probleem van de ring is niet de capaciteit maar vooral het grote aantal incidenten en accidenten: duizend per jaar. Die worden veroorzaakt door het grote aantal weefbewegingen bij de talrijke op- en afritten. Daardoor komen wagens en vrachtwagens letterlijk en figuurlijk met elkaar in contact. Ik verwacht alleszins de volgende maanden het voorontwerp en vervolgens de procedures die eruit zullen voortvloeien, zoals de MER, waarnaar u verwijst. Ik denk dat het volgende maand zal zijn, maar dat zeg ik nu even van buiten. Het gaat alleszins vooruit. Dat voorontwerp zal nog dit voorjaar het licht zien en publiek worden voorgesteld.

Er is ten slotte de 'memorandum of understanding' met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wij hebben onze opmerkingen geformuleerd ten aanzien van de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Er is vlak voor het kerstreces nog een overleg geweest. Wij verwachten een antwoord van de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. We hopen dat dra te kunnen finaliseren.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, collega's, en vooral mijnheer Vandenbroucke en mijnheer Rzoska, ik heb gezegd dat het een mix is van zowel vraaggestuurd collectief vervoer als van verplaatsingen die per fiets en te voet kunnen. Maar wat we de laatste dertig jaar niet hebben gedaan, is investeren in extra wegcapaciteit. Voorzitter, daar is mijn devies aan u en zeker aan de minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken om te volgen wat de sterke democratieën in Noord-West-Europa hebben gedaan. Die hebben geïnvesteerd in performant, klantgericht collectief vervoer, maar ook in extra wegcapaciteit. Nederland kan in dezen wel ons gidsland zijn.

Michel Doomst (CD&V): Minister, bedankt voor de zeer concrete antwoorden. We hopen dat we er echt in zullen kunnen vooruitgaan. Ik denk dat het de bedoeling moet zijn om heel concrete stappen vooruit te zetten. Het is ook vooral een les voor dit Vlaams Parlement: we rijden niet alleen vast in de files, maar ook in de procedures. Dit lijkt mij absoluut een aandachtspunt te zijn waar we ook tijdens deze legislatuur aan willen werken. Wij vragen vanuit Halle-Vilvoorde geen intendant maar een 'implementendant' die er echt werk van maakt en die de zaken echt op het terrein, liefst de volgende jaren, stappen vooruit doet zetten. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van interlandelijke adopties en de samenwerking met het federale niveau

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik heb de afgelopen dagen geprobeerd om de verschillende verklaringen van CD&V'ers over interlandelijke adoptie te begrijpen, maar ik was eigenlijk beter aan een cursus Chinees begonnen.

Eerst was er het voorstel van CD&V om een stukje van de interlandelijke adoptie te herfederaliseren. Het gaat dan over die stammentwist tussen het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) en de Federale Centrale Autoriteit (FCA), ik noem ze de anti-adoptieautoriteit. Dat blijkt dan in tweede instantie lijnrecht in te gaan tegen uw eigen voorstel, minister, dat u een aantal jaren geleden in dit parlement hebt gedaan, zeggende dat we de macht van de FCA moeten beperken door een federale wetswijziging en door ervoor te zorgen dat zij zelf geen onderzoek meer kunnen doen.

Daarna was er de vrije tribune van mevrouw Demeester, ex-minister en ex-voorzitter van een interlandelijk adoptieagentschap, die zegt dat we moeten kappen

met interlandelijke adoptie op termijn want het wordt te moeilijk, te lang en te duur. Vervolgens was er collega Schryvers die in De Standaard niet een standpunt pro interlandelijke adoptie wilde innemen, hoewel ze ook voorzitster is van een interlandelijk adoptieagentschap. Ten slotte was er uw communicatie, minister, die zei: op korte termijn is er een toekomst voor interlandelijke adoptie in Vlaanderen.

Het jaar is nog geen zes dagen oud, maar aan dit ritme vrees ik een beetje voor vrijdag. Minister, verlos ons, is er in Vlaanderen een toekomst voor interlandelijke adoptie op lange termijn, ja of neen? Staat u achter uw eigen voorstel om de macht van de FCA te beperken door een federaal wetsvoorstel, of kiest u voor een interfederaal orgaan?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, ik ga doen wat we hebben afgesproken naar aanleiding van een decreet dat nog niet zo heel lang geleden in het parlement is goedgekeurd, precies met betrekking tot de interlandelijke adoptie. Kind en Gezin heeft zich heel erg gehaast om die wet in werking te krijgen met een aantal uitvoeringsbesluiten, en we gaan die wet ook consequent blijven uitvoeren. Dat betekent dat wat mij betreft er een plaats is voor interlandelijke adoptie. Dat op internationaal vlak de omstandigheden wijzigen en dat de afstemming met de FCA een probleem is, dat er helaas al een tijdje is en niet van gisteren dateert, zijn dingen die wij moeten proberen mee te nemen in wat er staat te gebeuren.

Wat staat er te gebeuren op korte termijn wat mij betreft? Wij hebben – daar hebt u trouwens zelf op aangedrongen op deze tribune – conform het samenwerkingsakkoord, het overleg tussen de twee niveaus inzake interlandelijke adoptie weer geactiveerd. Ik had u dat toegezegd en dat is ook gebeurd. Dat komt in maart opnieuw bijeen. De afspraak is gemaakt dat we gaan oplijsten welke punten het beste veel concreter gearticuleerd worden met betrekking tot het respect van ieders bevoegdheid, wat men van elkaar mag verwachten en waar men elkaar in zal respecteren. Wat dat betreft, zal het u niet verbazen dat Kind en Gezin zal voortgaan op wat ook in de bespreking bij het decreet op de interlandelijke adoptie aan bod is gekomen en op onze visie op de taakverdeling tussen de VCA en de FCA en wat daar toen over gezegd is en waarvan ik dacht dat het in dit parlement op veel bijval kon rekenen. Dat zullen we uiteraard met Kind en Gezin inbrengen.

Mijn hoop is dat we een soort afsprakennota-protocol – noem het zoals u wilt – kunnen krijgen, waarbij we met elkaar afspreken wat we van elkaar respecteren en honoreren en dan altijd vanuit het perspectief dat dit het belang van het kind zou moeten dienen.

Lorin Parys (N-VA): Minister, het zal u niet verbazen dat het voorstel om een deel van een Vlaamse bevoegdheid te herfederaliseren door een interfederaal orgaan te maken, op weinig bijval kan rekenen van mijn partij. Eerst en vooral omdat het niemand helpt. Het geeft bevoegdheid en macht aan een orgaan – de FCA – die het vandaag niet heeft. Zo zouden ze in de toekomst elke adoptie kunnen blokkeren. We zijn er dus absoluut geen voorstander van.

We zijn wel voorstander van de piste die u zelf hebt gesuggereerd in dit parlement, namelijk een federale wetswijziging. Mijn collega, Kristien Van Vaerenbergh, zal zo'n wetswijziging indienen in de Kamer. We hopen dat we op de steun kunnen rekenen van uw partij om ervoor te zorgen dat we aan de FCA zeggen: "In uw kot, u mag niet meer doen dan wat de wet toelaat, namelijk geen extra onderzoek. U hebt zich te baseren op de feiten die u door de gemeenschappen worden aangereikt in de erkenning van een buitenlandse adoptiebond."

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Wat willen we bereiken met de wet, met de buitenlandse adoptie en hoe kunnen we daar best toe komen? Minister, u zegt dat het belang van het kind centraal staat. Dat zal iedereen vlot in de mond nemen, maar wat bedoelen we daarmee? Je kunt meegaan in een tendens om na te gaan of er in het eigen land een andere oplossing is voor een kind, want dat is meestal de beste oplossing. Omdat er theoretische mogelijkheden voor opvang zijn in een land, betekent dat niet dat er de facto geen enkele adoptie uit dat land kan gebeuren. Daarin moeten we een evenwicht vinden. Er zijn enorm veel kinderen op deze wereld die op zoek zijn naar een goed, veilig en warm nest. Onze regels moeten niet zodanig rigide worden dat we heel veel adopties onmogelijk maken en daardoor het belang van het kind opzijschuiven onder het mom van het belang van dat kind.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, enkele dagen geleden heb ik een oproep gekregen van uw diensten om me te melden bij de arts van het parlement. Sinds gisteren kan ik dat iets beter duiden. *(Gelach)*

Ik begrijp uw bezorgdheid nu, maar ik kan u verzekeren: ik ben er nog, en alive and kicking. *(Gelach. Applaus bij CD&V)*

Mijnheer Parys, uw actuele vraag verwondert me een beetje omdat u tot tweemaal toe een vraag om uitleg niet hebt gesteld in de commissie, hoewel u aanwezig was, maar vandaag met een actuele vraag op de proppen komt.

We weten allemaal dat er bepaalde problemen zijn met interlandelijke adoptie, onder andere de leefbaarheid van de diensten, de discussies tussen VCA en FCA. Mijnheer Parys, u weet heel goed waar wij allemaal voor staan. We willen interlandelijke adoptie een toekomst geven en dan zullen we een aantal elementen moeten aanpassen. Daarom heeft mijn fractie een conceptnota ingediend. Gisteren hebben we in de commissie Welzijn afgesproken dat die vanaf 26 januari zal worden toegelicht en dat we er hoorzittingen kunnen over houden. Kandidaat-adoptanten verdienen zekerheid, en die moeten we hun kunnen geven. Daarom doe ik een oproep om onze schouders te zetten onder die nieuwe regelgeving. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers, dat was een zeer evenwichtige tussenkomst. *(Gelach)*

Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, jammer genoeg worden we met de regelmaat van een klok met problemen geconfronteerd bij interlandelijke adoptie. U en uw diensten trachten het ergste te voorkomen. Voor veel kandidaat-adoptieouders is die onzekerheid een ware lijdensweg, naast de hoge kosten, de lange wachttijden en het procedurele traject.

Gisteren zorgde mevrouw Demeester inderdaad voor bijkomende commotie door haar pleidooi voor een afbouw op termijn van de interlandelijke adoptie. Het is een goede zaak dat kinderen in hun eigen land kunnen worden opgevangen, maar dat is nog lang niet het geval voor alle kinderen. Er moet nog een toekomst zijn voor interlandelijke adoptie. We moeten vooral inzetten op het optimaliseren van de procedure en het overleg met de federale overheid moet worden geïntensifieerd.

Minister, welke boodschap hebt u naar aanleiding van deze vraag voor de kandidaat-adoptieouders die met deze onzekerheid worden geconfronteerd? Zijn er richtlijnen voor Kind en Gezin en het VCA?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp·a): Minister, het is belangrijk dat u kandidaat-adoptieouders die nu bezig zijn met een procedure kunt geruststellen dat er voor hen niets wezenlijks verandert. Het perspectief dat zij willen bieden aan een kind, blijft gehandhaafd, hetzij misschien in een andere organisatorische of administratieve vorm.

Wanneer de heer Parys vraagt of u een toekomst ziet voor buitenlandse adoptie op korte termijn, dan is die korte termijn in deze context niet evident te gebruiken omdat mensen nu al zeven jaar wachten. Als mevrouw Demeester zegt dat steeds meer kinderen ook een toekomst in eigen land krijgen, dan is dat een gegeven, dan zegt zij gewoon wat er aan het gebeuren is. Het hoeft niet noodzakelijkwijs negatief te zijn voor een kind dat het een goede thuis kan vinden in eigen land, meer nog, het is niet voor niets dat het Verdrag van Den Haag bepaalt dat bij adoptie de voorkeur wordt gegeven aan adoptie in eigen land. Dat neemt niet weg dat er nog altijd kinderen zullen zijn die hier of in een ander land een plek nodig hebben. Laten we die kinderen dan helpen, maar laten we ook niet doen alsof wat mevrouw Demeester zegt van de pot gerukt is. Het is inderdaad zo dat steeds minder kinderen in het buitenland op zoek zijn naar een huis hier. We moeten daarin eerlijk zijn en ouders hier geen valse hoop geven.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw Van den Bossche, ik ben u dankbaar voor die laatste bezorgdheid. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het decreet dat tijdens de vorige legislatuur door het parlement is goedgekeurd, was er een draagvlak om duidelijkheid te creëren aan die kandidaat-adoptieouders. Er was ook de vraag om die boodschap aan kandidaat-ouders om de mogelijkheden reëel in te schatten, te koppelen aan een actieve politiek met betrekking tot kanaalonderzoeken. Dat is sindsdien ook gebeurd in Vlaanderen. Het VCA heeft zich daarop georganiseerd en is met het oog op de wens van het parlement om na te gaan wat er mogelijk is bij landen die het Verdrag van Den Haag hebben onderschreven, nagegaan hoe de subsidiariteit, het belang van het kind en de kinderrechten konden worden verzekerd. Het VCA heeft ook bekeken hoe het kinddossier op een goede manier kan worden samengesteld en hoe de kindtoewijzing op een correcte manier kan gebeuren.

Ik denk in alle eerlijkheid dat Kind en Gezin en het VCA loyaal uitvoering geven aan de verwachtingen die het parlement op dat vlak heeft geformuleerd.

We moeten nu proberen – en dat zal ook op de agenda staat van het volgende overlegforum – om elkaars bevoegdheden scherp af te lijnen zodat we niet plots opnieuw een vraagteken moeten plaatsen bij het legitieme vertrouwen, de hoop en de verwachtingen van de kandidaten omdat er interferenties zijn. Dat moet beter, dat is duidelijk, en ik hoop dat het overleg daartoe kan leiden.

Ik kijk met belangstelling uit naar het voorstel dat zal worden ingediend in het federale parlement. Ik veronderstel dat u hoopt dat op Vlaams niveau de minister, in uitvoering van het decreet, probeert na te gaan hoe kan worden geremedieerd waar dat mogelijk is. De positie die de Vlaamse overheid daarbij moet innemen, hebben wij al meermaals geëxpliciteerd. Ik zal die positie ook blijven verdedigen in de zoektocht naar een beter protocol.

Lorin Parys (N-VA): Interlandelijke adoptie blijft voor ons een toekomst hebben. We zijn dat uiteraard verschuldigd aan de kandidaat-adoptieouders, maar vooral aan de 8 tot 12 miljoen kinderen die vandaag, zelfs met ontwikkelingslanden die zich ontwikkelen, elke dag groot worden in een weeshuis. Met die 8 tot 12 miljoen kinderen aan de ene kant en een ellenlange wachtlijst met kandidaat-adoptieouders hier in Vlaanderen aan de andere kant, is het onze verdomde plicht om ervoor te zorgen dat we die twee zo veel en zo vlot mogelijk kunnen samenbrengen.

Als er dan wordt gezegd dat het te lang wordt en te complex is, laten we dan eerst de hand in eigen boezem steken. Het traject in Vlaanderen om tot een geschiktheidsvonnis te komen, duurt twee jaar. Er zijn veel landen waar er tussen de toewijzing van het kind en de effectieve adoptie maar een jaar verstrijkt. Het grootste tijdsverlies zit dus bij ons. Wij moeten als parlement ingrijpen, dat is onze plicht.

Tegen de 8 tot 12 miljoen kinderen die in een weeshuis zitten en tegen de kandidaat-adoptieouders die duidelijkheid willen, zeggen wij dat we onze plicht zullen doen om de interlandelijke adoptie op zo'n manier te organiseren dat die ook op lange termijn mogelijk blijft. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over problematisch alcoholgebruik

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het recente rapport betreffende problematisch alcoholgebruik

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp·a): Voorzitter, het volgende geldt zeker voor u vandaag, minister, collega's, een frisse pint of een goed glas wijn, dat behoort tot de geneugten van het Vlaamse leven. Ook ik geniet er soms van. De overgrote meerderheid van de Vlamingen heeft trouwens een normaal alcoholgebruik en gebruikt alcohol zonder scha en schande.

Er is echter ook een grote maar. Er is ook een problematisch alcoholgebruik: te veel alcohol, alcoholmisbruik en zelfs alcoholafhankelijkheid. Daar moeten we iets aan doen, minister, we mogen het probleem niet onder de mat vegen. Het problematisch alcoholgebruik heeft een heel hoge maatschappelijke kost: in ons gezondheidssysteem, maar ook ver daarbuiten, in relaties, op het werk en zo meer.

Vanuit de sp.a-fractie vinden we dat we de maatschappelijke uitdaging actiever moeten aanpakken. De sociale kost van het problematisch gebruik is voor de gebruiker zelf en voor zijn naaste en verre omgeving veel te groot.

Er zijn ondertussen genoeg studies, verklaringen van ministers, interministeriële conferenties en gezondheidsconferenties geweest die allemaal tot dezelfde vaststelling komen: actie is nodig op verschillende beleidsniveaus. Er zijn zelfs al ontwerpplannen geweest die echter gekelderd werden door een bepaalde politieke partij. Maar in Vlaanderen kunnen we ook een globaal, geïntegreerd beleid maken op onze beleidsdomeinen. Het veronderstelt van Vlaanderen dat we inzetten op sensibilisering, op preventie, op vroegdetectie en dat we vroeg ingrijpen. Dat kunnen we allemaal met onze Vlaamse bevoegdheden.

Vandaar, minister, een heel korte vraag naar aanleiding van de meest recente studie die verschenen is. Waar blijft ons globaal Vlaams actieplan?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, 2 miljard euro, dat is wat we allemaal samen elk jaar opnieuw betalen voor de gevolgen van alcoholmisbruik in dit land. Minder dan 1 op 10, dat is het aantal problematische alcoholgebruikers dat zijn weg vindt naar de hulpverlening. En, alsof dat nog niet erg genoeg is, iemand die met een alcoholprobleem naar de hulpverlening stapt, doet daar acttien jaar over.

Dit zijn onthutsende cijfers. De vraag is altijd wat we daar nu mee doen. Het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) heeft in zijn laatste studie een heel mooie oplijsting gemaakt van de problemen, de pijnpunten, en tegelijk ook van waar we de oplossingen kunnen vinden. En als we eerlijk zijn, moeten we toegeven dat we dat eigenlijk allemaal wel al wisten.

Er is een probleem voor de persoon met het problematische alcoholgebruik: hij of zij vindt soms letterlijk de weg niet naar de hulpverlening. Hij/zij weet niet welk aanbod er is en waar hij/zij daarvoor terecht kan. Dat is een probleem, daar moeten we iets aan doen.

Ook op het niveau van de zorgorganisatie moet er iets gebeuren: meer toegankelijkheid en binnen de bestaande capaciteit moet er meer reële capaciteit komen. Dat heeft ook te maken met de zorgverleners zelf. Een grote groep weet zich onvoldoende gewapend om adequaat om te gaan met deze specifieke doelgroep. Ook aan de opleiding van zorgverstrekkers moeten we iets doen.

Een derde aspect is hoe we als maatschappij kijken naar alcoholmisbruik. Dat is ook al een groot stuk van het probleem.

Minister, ik heb begrepen dat elke betrokken minister kenbaar heeft gemaakt dat men dit jaar wil samenwerken aan een alcoholplan of een alcoholstrategie. Op welke manier zult u, vanuit uw bevoegdheden, actief meewerken aan zo'n strategie?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik wil daar absoluut en zeer constructief aan meewerken. In de vorige legislatuur is er op verzoek van mevrouw Onkelinx werk gemaakt van zo'n alcoholplan. De Vlaamse Gemeenschap heeft daar actief aan meegewerkt en heeft zich steeds bereid getoond om het stuk van het plan dat betrekking had op de gemeenschapsbevoegdheden te honoreren. Daar is geen enkele onduidelijkheid over. We spreken daarover samen in de Algemene Cel Drugs, waar alle overheden en vakgebieden samenzitten. Ook in deze legislatuur heeft de Vlaamse Gemeenschap daar zeer uitdrukkelijk 'ja' gezegd toen er werd gesuggereerd om het plan terug op te nemen en na te gaan of er een nieuwe start kon worden genomen. Intussen zijn er een aantal vergaderingen geweest en er zullen er nog een aantal komen, want het is de bedoeling om samen een nieuw plan te finaliseren in de volgende maanden.

Wat het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) heeft gedaan, is zeer belangrijk omdat het ondubbelzinnig en zeer uitdrukkelijk zegt dat men maar succes zal hebben als er synergieën en een geïntegreerde aanpak komen. Dat is iets wat de collega's uit de commissie Welzijn bekend in de oren klinkt. Ik ben het daar uiteraard volmondig mee eens en ik zal binnen mijn bevoegdheden mijn verantwoordelijkheid ook moeten nemen.

Toch even zeggen dat het Vlaamse actieplan met betrekking tot de gezondheidsdoelstelling 'middelengebruik' eind 2015 is afgelopen. In dat plan was uiteraard ook het thema 'alcohol' zeer uitdrukkelijk aanwezig. Ik vind het een beetje verbazend dat in de studie van KCE – maar misschien heb ik ze niet helemaal in detail gelezen – niet echt melding wordt gemaakt van het feit dat uiteraard op vlak van sensibilisering, uiteraard op vlak van onlinemogelijkheden, er in Vlaanderen al wel degelijk een aantal initiatieven bestaan. Ik noem er drie.

Er is de website alcoholhulp.be die we zelf financieren. De organisatie die ondersteunt, financieren wij. In 2014 werd die website 700.000 keer bezocht. Dat is geen kleine website meer, maar een zeer actief instrument voor heel wat burgers waar men zelf een inschatting kan maken en een weg naar de hulpverlening kan volgen. De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) en Domus

Medica hebben eenzelfde tool ontwikkeld om huisartsen te ondersteunen bij hulpverlening en vroegtijdige detectie. Ook VAD heeft een aantal initiatieven genomen, ook voor het uitgaansleven, wat een van de aanbevelingen van het KCE-rapport was.

We gaan werk maken van een nieuwe gezondheidsconferentie waarin de alcoholproblematiek met stip genoteerd staat. Die timing is wel degelijk zo dat we kunnen sporen met de opmaak van het interfederaal plan dat er moet komen. We zullen er zeker actief aan deelnemen.

Een punt dat in de KCE-studie uitdrukkelijk aan bod komt, is de toegang tot de zorg en de vroegtijdige detectie. Over verslavingsproblematieken hebben we een visietekst voorgelegd aan een breed publiek van betrokken stakeholders. De verhoging van de competenties om met zulke problemen in de eerstelijnszorg om te gaan, is heel uitdrukkelijk opgenomen. In het nieuwe drugshulpverleningsbeleid zal dit verder worden ontwikkeld.

Jan Bertels (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Niemand heeft gezegd dat er in Vlaanderen niets gebeurt, maar we vragen heel uitdrukkelijk dat het iets sneller en iets actiever zou gaan. De eensgezinde vaststellingen zijn er al lang. In 2014 is aangekondigd dat er een nieuw totaalplan zou komen, en nu zijn we nog bezig met een aantal van dezelfde pijnpunten. U haalt ze zelf aan: de rol van huisartsen, drempels in de eerste lijn, vroegdetectie, vroeginterventie. Dat zijn nog altijd pijnpunten, na de eerste studies van 2008. Na bijna tien jaar constateren we dat er nog pijnpunten zijn. We vragen niet meer dan het volgende: ageer sneller op het terrein, wacht niet op nieuwe studies.

Dan heb ik nog een specifieke vraag over iets waarnaar nog niet is verwezen. Onderneem ook sneller actie en wacht niet op een nieuwe gezondheidsconferentie met betrekking tot het piekdrinken, het bingedrinken bij jongeren, dat steeds kwalijkere gevolgen heeft.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ook ik heb nooit getwijfeld aan uw goede wil. Ik heb zelf gezegd dat elke betrokken minister bereid is om mee te werken aan zo'n strategie. Ik heb ook niet gezegd dat u niets hebt gedaan. U bent uw antwoord wel begonnen met te zeggen wat u al hebt gedaan, maar mijn vraag was eigenlijk, en ik herhaal ze opnieuw: welke concrete maatregelen zult u bepleiten in het kader van die alcoholstrategie die dit jaar in alle diverse beleidsniveaus zal worden ontwikkeld? 2016 is op dat vlak immers wel een cruciaal jaar. Nu moeten we wel het verschil maken met nieuwe maatregelen, want met de bestaande alleen doen we het niet. Ik heb een aantal cijfers opgenoemd. Ik denk dat die toch wel vrij verbluffend zijn. We moeten echt wel een verbetering krijgen, en alleen met wat we nu doen, zal het niet lukken. Mijn vraag is dus: welke concrete maatregelen zult u daar bepleiten?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, ik ben zeer blij dat de collega's nog maar eens hameren op de verslavingsproblematiek. In december heb ik zelf ook een vraag gesteld over de rol van de huisarts bij die problematiek. Ik heb toen ook gepleit voor meer ondersteuning van die huisartsen, en ook voor een bredere uitwisseling tussen de huisartsen en de revalidatiecentra. Nu weten we allemaal dat hun rol cruciaal is. Ze zijn immers vaak het eerste contact van die patiënten. Met een eenvoudige vragenlijst zouden we al een heel eind op weg zijn, maar slechts een op de twee artsen doet dat ook, vaak door een gebrek aan tijd of omdat men bang is om die patiënten te schofferen. Daarenboven voelen huisartsen zich vaak ongewapend om een behandeling te gaan opstarten. Daarom lijkt het me essentieel om daar de eerstelijnszorg in te betrekken, en die inderdaad meer te gaan ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik wil vooral even de aandacht vestigen op jongeren die drinken. Dat is niet aan bod gekomen, maar ieder jaar zie je de cijfers stijgen van het aantal jongeren die regelmatig zeer veel alcohol gebruiken. Het aantal jongeren die zeggen soms tot zes glazen per twee uur te drinken, bedraagt 20 procent. Dat zijn dus zeer hoge cijfers. In ons beleid gaan we tot een bepaalde leeftijd alles verbieden, en dan gaan we onze jongeren als volwassenen behandelen. We hebben inderdaad een website die goed in elkaar zit en veel informatie geeft, maar een website is te weinig als plan om jongeren te helpen en te begeleiden om op een verantwoorde en gezonde manier met alcohol om te gaan, om hen te leren drinken, in de goede zin van het woord.

Minister, u kondigt een plan aan. Zoals de heer Bertels zegt, is dat plan eigenlijk al wel redelijk over tijd. Zal er in dat plan aandacht zijn voor de jongeren, en zal dat verder gaan dan een website? Zal dat echt een plan zijn om te bekijken hoe we onze jongeren op een verantwoorde manier met alcohol leren omgaan?

Minister Jo Vandeurzen: Ik deel uiteraard de vele zorgen en de analyses die ook het kenniscentrum maakt, maar dit parlement heeft een regelgeving goedgekeurd over de manier waarop we met onze preventiebevoegdheid omgaan. De methodologie is dat we gezondheidsconferenties moeten organiseren, waarop, wetenschappelijk onderbouwd en na een brede consultatie van de bevolking en van de stakeholders, wordt gezocht naar nieuwe strategische doelstellingen, waaraan dan een actieplan wordt gekoppeld. Die methodologie heb ik niet uitgevonden. Dat is gewoon de manier waarop wij in Vlaanderen onze bevoegdheid invullen.

Het is al vanaf de beleidsnota en de beleidsbrief duidelijk dat er in deze legislatuur een aantal gezondheidsdoelstellingen en daaraan verbonden actieplannen aflopen en dat er nieuwe moeten worden gemaakt. We hebben ervoor geopteerd om één grote conferentie te houden over middelengebruik, voeding en beweging, omdat de inschatting van de experts was dat voor de beide gezondheidsdoelstellingen vaak dezelfde methodieken de grondslag vormen als je mensen wilt overtuigen van een gezonde keuze of een gezonde levensstijl.

Dat proces is volop bezig, om die conferentie voor te bereiden. Dat bevat een evaluatie van de vorige gezondheidsdoelstelling en de daaraan verbonden acties. Wat is effectief geweest? Wat heeft gezondheidswinst opgeleverd en wat niet? Wat heeft gewerkt en wat niet? Dat zal ook de internationale literatuur verkennen. Dat zal een brede inspraakprocedure met zich meebrengen dit jaar. En dan zal er gefocust worden om te articuleren wat dat wil zeggen voor de volgende vier, vijf, zes jaar. Daar zal ook een tijdsperspectief in moeten zitten om dat plan op te stellen.

Ik heb in de commissie al meermaals gezegd dat het bingedrinken, de specifieke kwetsbare groepen, allemaal zaken zijn die inherent zullen zijn aan dat plan, want het zijn fenomenen waarover ook een aantal wetenschappelijke gegevens en cijfermatige beschrijvingen beschikbaar zijn en waarvan de ernst voldoende groot is om te zeggen dat wij daar verder op zullen moeten inzetten.

Maar even duidelijk is dat alleen met datgene wat je 'braaf' zou kunnen noemen, namelijk sensibilisering, wellicht geen succes gehaald kan worden. Je moet een geïntegreerd beleid kunnen voeren. En dat vraagt de positionering en het engagement van andere vakgebieden. We kunnen dan kijken naar de Vlaamse Regering en de Vlaamse bevoegdheden, maar uiteraard ook naar bevoegdheden op andere bestuursniveaus – lokale, Belgische en wellicht ook een aantal Europese – waar we uiteraard minder concreet in mee kunnen stappen. Maar bijvoorbeeld rond tabak zijn er heel duidelijke Europese richtlijnen die België ook moet invullen en waarover de afspraken in ons land ook gemaakt moeten worden. We gaan dat ook absoluut doen.

Ik ben het er helemaal mee eens dat de huisarts daarin een uitdrukkelijkere plaats zal hebben. Dat hebben we ook op het congres rond verslavingszorg zeer duidelijk gevoeld. We moeten proberen te bekijken hoe we in de eerste lijn, dat eerste aanspreekpunt, vroegdetectie en doorstroming naar adequate hulpverlening indien dat nodig is, kunnen faciliteren.

Ik hoed me er wel voor om te zeggen dat wij totaal geïsoleerd binnen Welzijn en Volksgezondheid op Vlaams niveau, zonder die grote methodologie die nu op het terrein in uitvoering is rond de opmaak van de gezondheidsdoelstelling, een aantal ad-hocdingetjes gaan doen. Dat moet grondig, duurzaam en fundamenteel zijn, en het moet passen binnen het flankerende beleid. Daarom is die studie ook zo nuttig, omdat ze heel duidelijk aangeeft dat je dat samen moet doen.

Mevrouw Van den Brandt, die studie beveelt wel degelijk aan om in te zetten op websites en zo meer, maar spreekt ook over terugbetaling in de ziekteverzekering, beschikbaarheid van alcoholische producten en noem maar op. Dat is een heel scala van maatregelen.

Ik hoop dat de Algemene Cel Drugs de voortgang van het alcoholplan kan realiseren. In de vorige legislatuur – daar moeten we ook eerlijk in zijn – zijn we er bijna geraakt, maar is op het laatste moment, op de Interministeriële Conferentie Drugs, waar het plan gefinaliseerd moest worden, gebleken dat er op het federale vlak geen akkoord was om dat plan te honoreren. Ik hoop dat onze poging deze keer meer succes zal hebben.

Jan Bertels (sp·a): Minister, ik hoop samen met u dat we niet op het laatste moment geconfronteerd worden met een blokkering op een ander beleidsniveau. Maar dat belet niet, minister, en ook niet de methodologie van de gezondheidsconferentie en de gezondheidsdoelstellingen, dat u tussentijds versnellingen en acties kunt doen rond nieuwe maatschappelijke uitdagingen met betrekking tot alcoholmisbruik, waarover hier kamerbreed de mening wordt gedeeld dat er iets meer rond moet gebeuren.

U kunt uw eigen Vlaamse bevoegdheden maximaal uitputten én al een geïntegreerd globaal preventiebeleid – bijvoorbeeld rond drempels voor de eerstelijns gezondheidszorg – opstellen voor die maatschappelijke uitdagingen. Verschuil u niet achter methodologieën. De uitdaging is daar. Daar is iedereen het over eens. De maatschappelijke kost is te hoog. Ook daar is iedereen het over eens. Laat ons dus de Vlaamse bevoegdheden gebruiken en daar werk van maken. En laten we ons niet verschuilen achter hetzij het federale niveau, hetzij methodologieën van een gezondheidsconferentie. Er is daar al een gezondheidsconferentie over geweest.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, u hebt in uw tweede repliek van alles verteld waar ik het roerend mee eens ben. Alleen hebt u niet geantwoord op mijn duidelijke en concrete vraag. Maar goed, geen zorg. Ik zal proberen te eindigen met een positieve noot, namelijk een maatregel die wij hier wel al allemaal samen kunnen nemen, niet alleen in dit parlement, maar iedereen die deel uitmaakt van onze samenleving. We weten namelijk allemaal dat er een enorm grote tolerantie is voor alcoholmisbruik. We lachen daar wel eens mee en doen daar een beetje meewarig over en dat soort dingen meer.

Maar tegelijk – en dat is een minstens even groot probleem – is er een grote intolerantie ten aanzien van mensen die er om welke reden dan ook voor kiezen om geen alcohol te drinken. In de vrije tijd in de voetbalkantine, op recepties enzovoort: men wordt daar altijd op aangesproken. Er is in onze samenleving een enorm grote sociale druk om alcohol te drinken. Daarom pleit ik voor meer verdraagzaamheid en tolerantie voor die mensen die niet willen drinken, want als we het hebben over maatschappelijke perceptie, dan is dat een grote stap vooruit om dit probleem om te lossen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de evolutie van de werkloosheidscijfers en de ondersteuning van langdurig werkzoekenden

ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werkloosheidscijfers voor 2015

ACTUELE VRAAG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de stijging van de werkloosheid bij 60-plussers ondanks de algemene daling van de werkloosheidscijfers

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

Jan Hofkens (N-VA): Voorzitter, minister, vooreerst mijn beste wensen.

Bij het begin van dit nieuwe jaar is er ook positief nieuws van het arbeidsmarktfront. De jongste cijfers over de evolutie van de werkloosheid die u hebt gedeeld, tonen aan dat er een positieve evolutie is. Voor de vijfde maand op rij is er een daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden. Bij de jeugdwerkloosheid is die daling spectaculair, met meer dan 4 procent. Bij de 25- tot 50-jarigen gaat het om een kleine 3 procent. Dat zijn zeer mooie cijfers die aantonen dat het beleid werkt en dat de lichtjes oppikkende conjunctuur zich dankzij dit beleid ook vertaalt in nieuwe tewerkstelling en nieuwe kansen. Dat is zeer positief. De indicatoren staan op groen. Ook het aantal uitzendkrachten, dat toch een voorafname is van de evolutie van die arbeidsmarkt en dat vooruitloopt, is positief.

Maar met goed nieuws gaat ook vaak wat minder goed nieuws of een aandachtspunt samen. Daarover wilde ik u een vraag stellen. Uit de cijfers blijkt ook dat met name langdurig werklozen enerzijds en de groep van 55-plussers – dus ruimer dan de 60-plussers – anderzijds in de statistiek die u verspreidde, achterop hinkte. Minister, hoe duidt u deze cijfers? Wat zult u de komende periode doen om ook die groepen mee te trekken op onze arbeidsmarkt?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, de cijfers zijn een kantelpunt na vier jaar economische malaise. Dat is een heel voorzichtig lichtpunt, het wijst op het herstel van het vertrouwen.

Die cijfers tonen aan dat de werkgevers vertrouwen hebben in het beleid dat is gevoerd door deze regering, ook al moeten bepaalde maatregelen, zoals het Vlaamse doelgroepenbeleid, nog in werking treden of zijn bepaalde maatregelen, zoals de taxshift, nog maar pas in werking getreden. Er was wel de indexsprong. Het is vooral een blijk van vertrouwen, ook in de Europese economie. Er is een heropleving in heel Europa, vooral de laatste vier à vijf maanden. Ik vind het hoopgevend dat, ondanks de terreurdreiging, de vluchtelingencrisis en de problemen in China, de werkgevers in Europa denken dat de toekomst er beter uitziet dan de afgelopen jaren.

Een belangrijk minpunt werd net genoemd, namelijk de 55-plussers. Er is een statistisch effect, dat zult u ongetwijfeld aanhalen, maar we weten allemaal dat de economische realiteit is dat iemand die op 55 jaar werkloos wordt, amper tot bijna geen kans heeft om een nieuwe job te vinden.

Minister, hoe bekijkt u de algemene cijfers? En meer in het bijzonder, wat zult u doen voor de 50-plussers?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, voor het eerst sinds 2011 is het aantal werkzoekenden in Vlaanderen afgenomen in vergelijking met voorgaande jaren. Ook 50-plussers vinden gemakkelijker werk, zo bleek uit een artikel dat ik las.

Dit duidt op een herstel van de arbeidsmarkt. Uiteraard is niet alles goud wat blinkt, want in de cijfers van de 60-plussers zagen we toch een opmerkelijke stijging met 155,4 procent. Uiteraard heeft deze uitgesproken stijging een reden. Die werkloze 60-plussers bleven uit de officiële werkloosheidsstatistieken wegens de brugpensionering en het feit dat ze niet verplicht waren zich in te schrijven. Met de verstrengde regelingen rond vervroegde uittreding moeten ze nu beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt. Beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt betekent uiteraard ook dat we hen aan een job moeten helpen. Hier is dus een cruciale rol weggelegd voor de VDAB en het activeringsbeleid, maar werkgevers moeten ook bereid zijn een job te geven aan hen. Die 60-plussers hebben heel waardevolle competenties, ze hebben ook heel wat ervaring. Uit de realiteit blijkt echter dat heel wat bedrijven om verschillende redenen niet staan te springen om hun een job aan te bieden. De doelgroepkorting voor 55-plussers zal zeker een belangrijke motivator zijn, maar er zal ook een verhoogde inzet nodig zijn in het activeringsbeleid an sich.

Minister, welke bijkomende maatregelen bent u van plan te nemen om die werkloze zestigers intensiever te activeren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het eens met de analyse die jullie maken. Ik denk dat we een kantelmoment hebben genomen: voor het eerst sinds 2011 zien we de cijfers verbeteren voor nagenoeg alle groepen. Voor de 60-plussers en de langdurig werklozen is het wat moeilijker.

Ik wil nog even ingaan op de groep van de 55-plussers. Het aantal mensen dat op die leeftijd actief is, is echter nog nooit zo hoog geweest, dat mogen we ook niet vergeten. Er zijn inderdaad meer werklozen, maar de wetgeving heeft er inderdaad voor gezorgd dat ze meer zichtbaar zijn dan in het verleden. Waar in het verleden langdurig werklozen op een bepaald ogenblik vrijstelling kregen, blijven ze nu wel in de statistieken en blijven ze werkzoekend. Dat geeft een groot verschil voor de statistieken die vandaag bestaan. We moeten daar natuurlijk aan werken, dat doen we nu ook al sterk, en we hebben er de nodige acties voor gepland.

Enerzijds blijven we inzetten op de loonkost van die mensen. Het doelgroepenbeleid voor 55-plussers blijft bestaan. Ik ben er ook zeker van dat dankzij de federale taxshift slechts minimale RSZ-bijdragen moeten worden betaald voor mensen met lage lonen, een groep waar langdurig werklozen vaak toe behoren, wat dus een verlaging van de loonkost betekent. We willen er vooral voor zorgen dat de werkervaring van die mensen vergroot, dat ze meer kansen krijgen om attitudes en competenties op te doen via een werkervaring. We hadden al de WIJ!-projecten, we hebben al de CIBO, we hebben al de tender rond het activeringsbeleid, we hebben sinds vandaag of gisteren de tender rond intensief werkplekleren.

Jullie weten dat ik een aantal van de bestaande instrumenten aan het hervormen ben om ze opnieuw tot een activerend instrument naar een tijdelijke werkervaring te maken, dat ik samen met de sociale partners wil nagaan hoe we die tijdelijke werkervaring kunnen versterken om de talenten en competenties voor die mensen bij te schaven. Ik denk dat we zeker wat de 60-plussers en de langdurig werklozen betreft – groepen die elkaar voor een groot deel overlappen –, effectief iets kunnen doen dat de werkgevers vragen. Als we werkgevers vragen of ze die mensen kansen willen geven, dan zeggen ze vooral dat ze meer kansen hebben als ze al werkervaring hebben.

Daarnaast hebben we nog één belangrijk punt: de VDAB. In het verleden hebben we heel vaak gewacht om te zien of die mensen niet zelf aan een job zouden kunnen geraken, waardoor de termijn verliep, zodat we pas na x maanden of na twee jaar begonnen te activeren. Als vandaag iemand opgegeven wordt als werkloze, screenen we onmiddellijk om na te gaan of die persoon hulp nodig heeft om een job te vinden en wachten we niet langer om de stap te zetten. Dat is een belangrijk verschil op het vlak van de arbeidsmarkt.

Voor 55-plussers hebben we tijdens de vorige legislatuur de grens verlegd van 52 jaar naar 60 jaar. We willen de stap naar 65 jaar ook nog zetten als de arbeidsmarkt dat toelaat en als het werk voor de VDAB haalbaar is. Dit is een work in progress. We zijn nu bezig met na te gaan hoe we de 55 pluswerking nog kunnen verbeteren. In december is er door de Federale Regering een nieuw ministerieel besluit goedgekeurd over het normatief kader. We zetten vandaag sterk in op werkervaring en kostenvermindering voor werkgevers. We proberen vooral om nog nieuwe instrumenten in te zetten en de tendens te verbeteren.

Ik eindig met een positieve noot: ik ben heel blij dat we na al die jaren, als gevolg van de economische toestand maar ook door het gevoerde beleid, eindelijk de ommekeer te pakken hebben.

Jan Hofkens (N-VA): Minister, ik ben zeer positief gestemd, ook voor de twee groepen die momenteel nog wat achterop hinken. U voert niet alleen een ambitieus programma via de VDAB, maar volgens het Planbureau zal de taxshift ons meer dan 100.000 jobs opleveren. Ik ben ervan overtuigd dat we op niet al te lange termijn ook zullen vaststellen dat er voor de oudere werkzoekenden meer opportuniteiten zijn. Alle mechanismes waaraan u werkt, zullen resulteren in meer tewerkstelling, ook voor die groep. Het zal dan zaak zijn om die mensen op een werkbare en goede manier in te schakelen. Ik verwijs nog even naar het advies van de SERV waarbij een evaluatie is gemaakt van de sectorinspanningen van de voorbije jaren. Dat was zeer positief. Men roept op om daar in de komende jaren met de sociale partners op voort te borduren. Deelt u die analyse en zult u daar uw schouders onder zetten?

Peter Van Rompuy (CD&V): De jongerenwerkloosheid is licht verbeterd: als ik het goed voorheb met nog geen 1 procent. We mogen ook niet doen alsof daar geen probleem meer is. Voor die groep gebeurt er een bijzonder grote inspanning met een verhoging van de budgetten voor een doelgroepkorting.

Vlaanderen scoort met betrekking tot de ouderen in verschillende leeftijdscategorieën nog altijd onder het Europese gemiddelde. Er is daar veeleer een behoud van het budget, misschien een lichte stijging maar meer geconcentreerd. Er zal dus wel een verbetering komen. Mijn oproep is toch om de middelen die vrij zullen komen dankzij de taxshift, prioritair te investeren in de ouderenwerkloosheid. Als we mensen vragen om langer te werken, moeten we ervoor zorgen dat er ook op latere leeftijd voor hen een jobaanbod is.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw aandacht voor deze groep en het kort-op-de-bal, proactief maatwerk. De eerste stappen zijn gezet. We isoleren deze doelgroep niet langer en willen de werkgevers ook motiveren om met de doelgroepkorting oudere werklozen aan de slag te helpen. Het is inderdaad een work in progress. De Federale Regering heeft vorig jaar beslist dat mensen op brugpensioen aangepast beschikbaar moeten blijven. Dat normatief kader is af. Hoe zal de VDAB omgaan met de aangepaste beschikbaarheid? Hoe zult u voorkomen dat 60-plussers zich laten uitschrijven?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp·a): Dat de globale werkloosheid daalt, is positief. Zoals de VDAB aangeeft, vertaalt de prille economische heropleving zich ook op

de arbeidsmarkt. Achter het globaal cijfer schuilt echter een structureel onrustwekkend cijfer, namelijk de toename van de langdurige werkloosheid. In tegenstelling tot wat de collega's aangeven, gaat het niet over de ouderen alleen, maar over de verschillende leeftijdsgroepen. Daarin stijgt de langdurige werkloosheid. Meer zelfs, bij geen enkele groep neemt de werkloosheid zo sterk toe als bij de zeer langdurig werklozen.

Van bij haar aantreden raden we de regering aan werk te maken van de langdurige werkloosheid, maar voor die groep is er de voorbije maanden niets specifieks gebeurd op het vlak van versterkend beleid.

De doelgroep werd geschrapt, wat betekent dat de aanwerving van iemand van die groep fors duurder wordt gemaakt. Op hun werkervaring wordt eveneens bespaard, want men zal het met een derde minder middelen moeten doen en de extra middelen die beschikbaar waren voor bijkomende loonlastenverlaging werden in 2015 en 2016 geschrapt.

Minister, wilt u, zoals ook de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid vraagt, de langdurige werklozen als een prioritaire doelgroep opnemen in uw beleid en wil u in dat verband een samenhangend beleid voeren, zowel op het vlak van loonlasten als inzake begeleiding en werkervaring?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, een daling van de werkloosheid is goed nieuws. Het siert u dat u dit een positief teken noemt, maar dat we toch niet op onze lauweren mogen gaan rusten.

Desalniettemin moeten we voor bepaalde aspecten extra aandacht hebben als we de cijfers bekijken.

Ten eerste, we moeten ervoor waken dat dit geen loutere daling is op papier. De inschakelingsuitkering is weggevallen en het aantal leefloners is gestegen. Een daling van het cijfer betekent dus niet automatisch dat meer jongeren aan de slag zijn gegaan. Hierover bestaat trouwens nog heel wat onduidelijkheid in Vlaanderen.

Ten tweede, een cijfer dat meer duidelijkheid zal brengen, maar momenteel nog ontbreekt, heeft betrekking op de algemene tewerkstellingsgraad. Dat cijfer zal ons meer leren over de voorbije vijf maanden en of in die periode een verbetering is opgetreden.

Ten laatste, de langdurig werklozen. Zij blijven de achilleshiel van onze arbeidsmarkt. Daarop moet meer worden ingezet. Onze fractie heeft in dit verband al enkele voorstellen geformuleerd om die doelgroep meer te ondersteunen. Als we willen dat deze positieve trend iedereen meeneemt, dan moeten we ervoor zorgen dat wij ook hiermee rekening houden.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, drie parlementsleden van drie meerderheidspartijen stellen u vragen over de werkloosheidscijfers. Dat alleen al geeft aan dat een daling is opgetekend. *(Gelach)*

Elke werkloze minder in Vlaanderen is een positief teken, maar ik deel de euforie van de leden van de meerderheid niet. Het gaat in vergelijking met vorig jaar immers over een vermindering met 0,2 procent in totaal. Dat is een bescheiden daling, terwijl we daarnaast geconfronteerd blijven met een reeks pijnpunten. Denken we maar aan de 55- en 60-plussers, de langdurig werklozen en de torenhoge jongerenwerkloosheid, vooral in de steden en in de Limburgse mijngemeenten.

Bovendien staan we voor de asielcrisis, die heel wat roet in het eten gooit met betrekking tot de begeleiding van de bestaande groep werkzoekenden. Ik wil echter geen dubbel werk doen en zal het daar later in een aparte vraag over hebben.

Minister Philippe Muyters: De reacties van de leden stemmen me tevreden. Ik heb ook nooit beweerd dat mijn werk voltooid is en op mijn lauweren ga rusten. Bedankt, mijnheer Annouri, dat u dit nadrukkelijk hebt aangehaald.

Mevrouw Kherbache, we verschillen van mening, maar beweren dat ik niets heb gedaan voor de groep van de langdurig werklozen, is er wel ver over. Denk maar aan de tender Intensief Werkplekleren die onlangs van start is gegaan. Dan heb ik het nog niet over de andere tenders die daaromtrent specifiek zijn uitgeschreven.

Als u blijft zeggen dat ze duurder worden maar expliciet niet wilt kijken naar wat de taxshift en de RSZ doen voor lage lonen, dan moet u dat weten, maar ik vind dat niet meer intellectueel eerlijk. De heer Hofkens heeft dat in het verleden al een paar keer naar voren gebracht. We verschillen daar van mening: niet over het feit dat we daar iets voor moeten doen, maar over de weg ernaartoe. Ik wil u er ook op wijzen dat die premie vandaag nog altijd bestaat. Als dat de oplossing was, dan hadden we vandaag niet die verdere stijging gehad. U doet alsof die statistieken geen enkel verschil maken. Als je vroeger langdurig werkloos was, en je werd 60, viel je uit het systeem en de statistieken. Vandaag blijft dat stijgen. Alsof die statistische verandering geen effect heeft.

Ik ben het met iedereen hier helemaal eens dat het werk niet af is. We moeten er verder op inzetten. Zeggen dat er niets is gebeurd en dat we alles verduren en verzwaren, en dat we het nu net voor die doelgroep nog slechter maken, vind ik zwaar bij het haar getrokken.

Mijnheer Annouri, de Nationale Bank heeft in december nog gezegd over de werkzaamheidsgraad dat we nog nooit zoveel mensen aan het werk hebben gehad, in absolute aantallen, als nu. Dat is een vaststelling. Dat is ook logisch, aangezien de bevolking groeit. Als de economie groeit, is dat een goede zaak. We hebben nog altijd meer mensen aan het werk, dat blijft een belangrijk aspect.

Mijnheer Hofkens, u vroeg of ik met de sociale partners wil voortwerken aan die werkbaarheid. Absoluut! Als we wensen dat mensen van 66 en 67 jaar blijven werken – en de voorzitter is daar een goed voorbeeld van – dan moeten we zorgen voor werkbaar werk. Blijkbaar is voorzitter zijn van het parlement heel werkbaar. Maar we moeten dat voor alle jobs doen. Ik wil dat graag met alle sociale partners verder uitwerken: met de vakbonden en de werkgevers.

Mijnheer Van Rompuy, u vroeg of we de extra middelen die we door federale maatregelen zoals de indexsprong en de taxshift zullen hebben, in Vlaanderen zullen gebruiken. De afspraak is in Vlaanderen dat we voor diegenen die in mijn domein daar aan minder uitgaven of besparingen kunnen zijn, dat die terug kunnen geïnvesteerd worden. Ik zal die in elk geval verder inzetten op het doelgroepenbeleid, de RSZ-korting en kwalitatieve maatregelen. Of dat alleen naar de 55-plussers zal gaan, betwijfel ik. We moeten de nodige aandacht blijven besteden aan de langdurig werklozen.

Mevrouw Talpe, sinds december weten we wat de aangepaste beschikbaarheid inhoudt. We zullen dat samen met de werking van de 55-plussers doen. Dat wordt vandaag binnen de raad van bestuur van de VDAB bekeken, dus ook met de sociale partners. We zullen bekijken op welke manier we daar vanuit de VDAB verder op zullen inspelen, op welke manier we ervoor zullen zorgen dat we leren van wat we in die werking al doen voor 55-plussers, en hoe dat kan worden vertaald naar wat moet gebeuren volgens het systeem van het normatief kader zoals het op het federale niveau is voorgesteld.

Jan Hofkens (N-VA): Minister, de cijfers bewijzen dat uw beleid op het juiste spoor zit, ook ten aanzien van de langdurig werklozen. Deze cijfers dateren van een periode tot enkele dagen geleden, toen de activakorting en de oude RSZ-korting nog bestonden. En toch stijgt het aantal langdurig werklozen. Dan moet je de vraag durven te stellen of we dat beleid niet wat anders moeten oriënteren. Dat is precies wat u het voorbije jaar tot in het oneindige hebt proberen duidelijk te maken in de commissie en in het parlement: uw beleid is erop gericht om niet zozeer of niet alleen in te zetten op de loonkostvermindering, maar ook op het prioritair stellen van de werkervaring. Wij steunen u daarin uiteraard.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, een maand geleden hebben wij samen gevoetbald. Ik speelde op de flank, u in de spits. Ik heb u een aantal passes gegeven die u niet kon missen. U hebt ze er allemaal naast getrapt. Wel, ik geef u vandaag in het parlement een gemeten voorzet en ik hoop dat u deze eindelijk, voor de verandering, wél binnenshot. *(Gelach. Applaus)*

Emmily Talpe (Open Vld): Dank u wel, minister. Het wordt een ware uitdaging. We hebben het hier allemaal gezegd. De mentaliteit is aan het wijzigen. Het besef groeit dat we allemaal langer moeten werken. Die mentaliteitswijziging is er.

Ik zou graag eindigen met een citaat van uzelf. Het slaat op 50-plussers maar het is ook toepasselijk op 60-plussers: "We geven werkzoekende 50-plussers het signaal dat we hen niet in de kou laten staan, dat zij kwaliteiten hebben die ze nog kunnen en moeten inzetten. We kunnen in Vlaanderen elk talent gebruiken."

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebruik van sociale media door de VDAB bij de begeleiding naar een job

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, minister, wat velen vermoedden, is nu wetenschappelijk bewezen door een onderzoek van de universiteit: werkgevers gaan jobkandidaten screenen via Facebook. Sterker nog, via een profielfoto op Facebook beïnvloeden kandidaten hun aanwervingskansen bijna op dezelfde manier als wanneer ze een foto toevoegen aan hun curriculum vitae (cv). Werkgevers beschikken bij een eerste selectie van de kandidaten voor hun vacatures vaak over beperkte informatie, terwijl er op het internet veel informatie te rapen valt om een eerste indruk te verfijnen.

Uit het onderzoek wil ik twee cijfers gebruiken. Als je op je profielfoto een professionele look hebt, krijg je 21 procent meer positieve belangstelling dan wanneer je een minder goed uitziende foto op je profiel zet. Een tweede cijfer: het verschil in de kans op een onmiddellijke uitnodiging naar een jobgesprek bedraagt 40 procent.

Dat zijn toch wel cijfers die voor zich spreken. Het is duidelijk dat de sociale media hun intrede in het hele arbeidsmarktgebeuren hebben gevonden. Minister, op welke wijze kan de VDAB nog meer gebruik maken van sociale media? Ik heb het niet alleen over Facebook maar ook over Twitter, LinkedIn en andere apps. Hoe kan men nog meer gebruik maken van die sociale media in de zoektocht naar een job?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Van Eetvelde, ik en ook de VDAB onderschatten de kracht van verandering die uitgaat van de sociale media helemaal niet. Integendeel, in 2013 is de VDAB er eigenlijk al mee begonnen.

Wat hebben zij vanaf 2013 gedaan? Er zijn drie actielijnen. Een gaat naar de werkzoekenden. Ze gaan info en tips geven aan de werkzoekenden rond het gebruik van de sociale media, over wat de risico's zijn van wat je op Facebook wel en niet zet in je kansen bij een vacature. Wat u naar voren brengt, zijn elementen die daar mee aan bod komen. Elke nieuwe studie zal daar wel mee verwerkt worden.

Een tweede punt is: hoe kan ik de sociale media gebruiken om mijn zoektocht naar werk te versterken? Dat is nog iets anders dan hoe je omgaat met Facebook en dergelijke meer. Er zijn ondertussen infosessies die specifiek gaan over solliciteren via sociale media. Er zijn seminars, 'webinars' noemt men dat dan, rond de website. Er zijn allerlei activiteiten. Er is zelfs een online cursus over dat gebruik. De VDAB is op dat vlak altijd vooruitstrevend geweest. Daar zijn we met de VDA ten aanzien van de werkzoekenden sterk bezig.

De VDAB is zelf ook actief op de sociale media. Er is bijvoorbeeld 'Tinder voor de arbeidsmarkt', een soort datingsite waar werkgevers en werkzoekenden elkaar kunnen vinden in een sneldating. Het zijn bijvoorbeeld tien werkgevers en tien werkzoekenden die telkens zes minuten online met elkaar communiceren en zo een sollicitatiegesprek houden. Dat is zeer vooruitstrevend en zeer modern.

Nog een belangrijk onderdeel gaat over de VDAB-medewerkers. Er zijn cursuspakketten voor de consultants zodat zij heel het aspect van de sociale media meenemen om als bemiddelaar door te geven aan de sollicitanten.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik ben heel blij met uw antwoord en dat de VDAB mee op de kar springt van de sociale media. Ik ken de VDAB als een innovatieve overheid die bezig is met technische processen, werkorganisaties enzovoort. Dat ze aandacht hebben voor Facebook tijdens sollicitatiebegeleiding en -training is daar een mooi voorbeeld van. Maar ik vraag me af in hoeverre de VDAB, eventueel via de lokale werkwinkel, nog meer kan inspelen op Facebook om een werkzoekende te bereiken, niet alleen voor informatie, maar ook voor uitnodigingen voor werkaanbiedingen of het opsporen van werkzoekenden. Ik denk aan de NEET-jongeren (not in education, employment or training) omdat ze Facebook vaak beter kennen dat de VDAB-website. Zou een Facebookbericht niet succesvoller kunnen zijn dan een brief van de VDAB? Gaat de VDAB dit nog verder ontwikkelen?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): We weten dat de VDAB in het activeringsbeleid van jongeren veel aandacht heeft voor sociale media. Tips om te solliciteren kunnen we via Facebook opvragen. De kwestie die mevrouw Van Eetvelde aanhaalt, is van een andere orde. Hier gaan de werkgevers kijken naar het profiel van de jongeren. Het is een soort van spieken: met welke persoon hebben we te maken?

Ik ben al blij dat de VDAB die gegevens meeneemt in de begeleiding van werkzoekenden en erop wijst dat de werkgever kan meekijken, en dat de VDAB constructief meedeelt hoe ze dit op de beste manier kunnen aanpakken. Ik wil wel benadrukken dat het zeker niet de bedoeling mag zijn dat er een soort morele censuur heerst, dat er wordt gezegd welke ludieke foto's er niet mogen verschijnen. Minister, hoever gaat de advisering ten opzichte van sociale media, die een belangrijk luik in de ontspanning van jongeren zijn?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Sociale media zijn niet meer uit ons leven te bannen. Het is ook een goede zaak dat de VDAB mensen begeleidt in hun zoektocht naar werk, om hen bewust te maken van de mogelijkheden, maar ook de risico's van sociale media in die zoektocht. Dat is heel belangrijk.

Er blijven toch enkele problemen bestaan. Een ervan is dat mensen niet altijd mediawijs door het leven gaan. Ze zijn er zich niet altijd van bewust dat de dingen die ze posten, kunnen worden gezien door iedereen. Dat de foto blijft bestaan en zichtbaar is voor toekomstige werkgevers als je op je zestiende een beetje te laat op een fuif bent geweest.

Niet iedereen zit op de sociale media. De resultaten van de participatiesurvey tonen dat de digitale kloof, de e-inclusie, nog altijd een feit is. Laaggeschoolden gaan niet op sociale media en maken geen gebruik van die opportuniteiten. In welke mate plant u overleg met minister Gatz, die heel hard inzet op mediawijsheid, om hen te sensibiliseren, om de VDAB te laten samenwerken met het kenniscentrum mediawijs.be?

Minister Philippe Muyters: Ik zie geen problemen met de gegeven reacties. Ik weet niet of de VDAB censuur moet toepassen op wat een jongere doet op Facebook, maar de VDAB moet hen wel bewustmaken van de mogelijk effecten. Dan nog is het aan de mensen zelf om keuzes te maken van wat ze wel of niet doen. Maar als je kansen met 40 of 50 procent verminderen omdat je een of andere zotternij hebt gedaan op Facebook, dan is het niet slecht dat je je daarvan bewust bent. Dat is wat de VDAB eigenlijk doet. Hij zorgt voor een bewustwording van de mogelijke gevolgen van je profilering op Facebook voor je sollicitatie.

Hoe kunnen de sociale media je zoektocht verbeteren? Het is geen enkel probleem om met minister Gatz na te gaan of we daarin kunnen samenwerken. Voor ons is het een en-beleid en geen of-beleid. De sociale media zijn een nieuw instrument dat wordt gebruikt, maar dat wil niet zeggen dat al de rest van vroeger verdwijnt. De VDAB was de allereerste in de wijde omtrek om via een sms vacatures aan werkzoekenden te sturen. Zo kon dat snel en efficiënt gebeuren. Als innovatieve overheid blijven ze dat ook doen, en ze zullen ook de nieuwe zaken mee integreren.

Dat is een goede zaak, ook voor NEET-jongeren. Ik zal samen met minister Crevits werk maken van die databankuitwisseling tussen schoolverlaters en inschrijving bij de VDAB. Dat is een belangrijke bron. Wat de VDAB voor iemand kan doen ook kenbaar maken op die alternatieve manieren, gebeurt al en zal ook in de toekomst verder gebeuren.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik ben blij dat dit onderwerp de afgelopen week uitgebreid in de media aan bod is gekomen. Toen ik het daar in mijn eigen omgeving over had, werd er wat lacherig gedaan over het feit dat een werkgever op Facebook naar de profielfoto gaat kijken van kandidaten. Ik wil waarschuwen om daar niet lichtzinnig mee om te gaan ten aanzien van een werkzoekende. Iedereen die op sociale media zit en volop op zoek is naar een job, moet zich daar bewust van zijn.

Ik ken Fons Leroy als een zeer ambitieus en vooruitstrevend man. Ik ben blij dat hij die sociale media in de werking van de VDAB opneemt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de mogelijkheden tot activering van vluchtelingen op de arbeidsmarkt door de VDAB

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, er zijn de voorbije dagen een aantal uitspraken gedaan over de activering van asielzoekers en vluchtelingen op onze arbeidsmarkt. Zo zei onder meer kersvers voorzitter van het Vlaams

netwerk van ondernemingen (Voka) Paul Kumpen dat werkgevers moeten investeren in het aanwerven van asielzoekers en vluchtelingen. Daarnaast waren er bedenkingen van een partijgenoot van u, federaal minister van Financiën Johan Van Overtveldt, die kritische kanttekeningen plaatste bij het inzetten van asielzoekers en vluchtelingen op onze arbeidsmarkt. Om te voorkomen dat u mijn woorden in twijfel zou trekken, zal ik hem citeren uit een gesprek op Radio1: "Als we vandaag beweren dat we vluchtelingen nodig hebben om de lacunes van de arbeidsmarkt op te vullen, dan begrijp ik dat echt niet goed omdat het gaat om mensen die ofwel niet geschoold, ofwel maar beperkt geschoold zijn. We hebben vandaag meer dan 200.000 mensen van dergelijke mensen die we niet aan het werk krijgen."

Minister Van Overtveldt lijkt daarmee de essentie van een oude slogan van het Vlaams Blok weer te geven: '200.000 werklozen, waarom nog gastarbeiders?', zeiden wij destijds.

Minister, de N-VA zou de N-VA niet zijn als ook in dit dossier geen grote kloof zou gapen tussen kritische bemerkingen die worden gemaakt en het beleid dat wordt gevoerd. Immers, ondanks de meer dan 200.000 Vlaamse werklozen verkortte de Federale Regering onlangs de termijn waarbinnen asielzoekers tot de arbeidsmarkt kunnen toetreden tot 4 maanden. Ook u hebt in uw budgetten heel wat geld vrijgemaakt voor het activeren van asielzoekers en vluchtelingen. Toch vreemd dat u in extra miljoenen voorziet voor de begeleiding van asielzoekers en vluchtelingen, terwijl er volgens uw partijgenoot geen werk voor hen zou zijn.

Minister, bent u het eens met uw partijgenoot die kritisch is over de activering van vluchtelingen en zegt dat ze ongeschoold of weinig geschoold zijn? Als iemand die tegen de stroom in bezorgd is over de behoeften van ons eigen volk, wil ik u ook vragen hoe u zult voorkomen dat onze eigen laaggeschoolden en werklozen niet het slachtoffer worden van de asiel- en andere gelukszoekers uit andere continenten.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Janssens, voor mij is de zaak vrij eenvoudig. Het is inderdaad zo dat er sinds augustus een massa asielzoekers zijn toegekomen. Dat heeft tot op vandaag geen impact gehad op de werking van de arbeidsmarkt, zelfs niet met die verkorting van de termijn van 6 naar 4 maanden. Na 4 maanden kunnen asielzoekers hun arbeidskaart aanvragen. Als wij bij augustus 4 maanden bijtellen, zitten we aan het eind van het jaar 2015. Die impact zal dus komen.

Het is essentieel dat we de dienstverlening die we vandaag bieden, ook morgen nog kunnen bieden. Wanneer we asielzoekers die moeten worden begeleid naar een job, en ook iedereen die vandaag al wordt begeleid, willen blijven begeleiden, zullen er bij de VDAB extra consulenten moeten worden aangenomen. Er worden 35 bijkomende consulenten aangeworven. Wij willen tot een geïntegreerde aanpak komen zodat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), het Agentschap Inburgering en Integratie en de VDAB een goed traject naar werk kunnen aanbieden.

Ik denk dat we een aantal mooie ESF-projecten doen waarbij we specifiek bekijken of we voor ondernemerschap extra mogelijkheden kunnen creëren voor die mensen.

Op de competenties heb ik eerlijk gezegd nog geen echt zicht. De loopbaanoriëntatie zal ons daarin wellicht meer inzicht geven de volgende dagen en weken. Ik ben ervan overtuigd dat we dit moeten bekijken.

Ik heb wel al zicht gekregen op de beroepenlijst die op basis van de verklaring van de vluchtelingen werd bijeengebracht. We zien dat die heel divers is: er zijn

mensen bij die herder zijn en mensen die advocaat zijn. Het is een heel divers geheel, maar het komt erop aan om – en daar is heel mijn beleid op gebouwd, dat weet u al uit de vorige legislatuur – te bekijken wat de competenties en de talenten van die mensen zijn. Wij zijn klaar om hen te begeleiden, maar zonder dat dit enige afbreuk doet aan de goede begeleiding van de VDAB van de mensen die vandaag werkloos zijn.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, het was niet het antwoord dat ik gehoopt had te krijgen, wel het antwoord dat ik gevreesd had. Ik had gehoopt dat u zich zou aansluiten bij de woorden van uw partijgenoot, minister Van Overtveldt. Blijkbaar mogen we zijn woorden weer klasseren onder 'vrijblijvende ideetjes, maar niet al te ernstig bedoeld'. Ze zitten samen met andere, gelijkaardige bedenkingen van partijgenoten van u, onder meer over het aanpassen van de Conventie van Genève, over het beperken van de kinderbijslag voor nieuwkomers en dergelijk meer.

Nog één fundamentele vraag, minister. De Federale Regering voerde onlangs een zogenaamd tijdelijk statuut voor erkende vluchtelingen in. Dat is een positief punt. Het geeft aan dat ze inderdaad tijdelijk in dit land zouden moeten verblijven. Maar anderzijds neemt de Vlaamse Regering maatregelen voor de lange duur, met het inzetten van inburgeringscursussen, het begeleiden naar werk en dergelijke meer.

Minister, hoe rijmt u dat tijdelijke statuut voor erkende vluchtelingen met de maatregelen die de Vlaamse Regering neemt op de lange duur?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Het is nogal logisch dat we de vluchtelingen actief moeten inzetten op de arbeidsmarkt, dat ze moeten integreren. Ook vanuit onze fractie hebben we er al vaker op aangedrongen om de knelpuntvacatures als een quick win te gebruiken.

In verband met de opleiding van de vluchtelingen, ben ik er zeker van dat er ook heel wat hoogopgeleiden tussen zitten. Ik verwijs naar het SERV-advies van 6 oktober 2014. Daarin zaten een aantal praktische elementen om de hoogopgeleide allochtonen beter aan een job te kunnen helpen. Zult u het SERV-advies gebruiken om op korte termijn tegemoet te komen aan deze problematiek?

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

Jan Hofkens (N-VA): Voorzitter, het is een uitdaging voor de VDAB om met al deze vluchtelingen aan de slag te gaan. Ik ben blij te vernemen dat er een bijzondere aandacht naar gaat en dat er een programmatie wordt uitgerold waarbij voor die mensen maximaal wordt gezocht naar een inschakeling op de arbeidsmarkt. Er is vraag en er zijn opportuniteiten bij werkgevers. Er zijn maatschappelijke noden. We kunnen die mensen effectief naar de arbeidsmarkt toeleiden.

Maar we moeten ook realistisch zijn. Het zal niet deze groep zijn die het knelpuntenprobleem dat al jaren bestaat op de arbeidsmarkt, morgen zal oplossen. Zij die denken dat dit nu de oplossing zal zijn, zijn fout.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Het verleden leert ons dat al na enkele jaren de meerderheid van deze mensen aan de slag is. Bij deze migranten zien we ook dat ze gemiddeld hoger opgeleid zijn dan in het verleden het geval was. Het is belangrijk dat er geïnvesteerd wordt, en dat doet deze Vlaamse Regering ook, in inburgering en in taalopleiding. Dat is de snelste manier om hen te doen

bijdragen aan onze Vlaamse samenleving. Op die manier kunnen ze mee deel van de oplossing zijn van de vergrijzing waar we voor staan.

Minister Philippe Muyters: Waar ik me het meeste aan erger, is aan het feit dat wordt gedaan alsof 'de' vluchteling zou bestaan. Ook die bestaat niet. Er zijn er die heel moeilijk bemiddelbaar zullen zijn, waar het heel moeilijk voor zal zijn om, zoals collega Van Overtveldt zegt, ze naar een job te begeleiden. Vaak zijn ook bij ons al vaak mensen met dat profiel werkloos. Er zullen er ook bij zijn die we met opleiding, vorming en een taalopleiding wel naar een job kunnen begeleiden voor jobs die we vandaag niet ingevuld krijgen vanuit Vlaanderen.

Dé vluchteling bestaat niet. Dé asielzoeker bestaat niet.

Ik weet niet of u weet hoelang een tijdelijk statuut duurt. We weten dat niet want dat hangt af van de situatie in het land vanwaar ze komen. Niets meer doen voor deze mensen met een tijdelijk statuut, lijkt me niet de goede manier. Ik ben van mening dat het beter is om hen te begeleiden naar een job zodat ze kunnen werken, huur kunnen betalen, kunnen bijdragen aan de sociale zekerheid en de belastingen. Dat is een betere situatie dan ze passief te laten zitten, ook al is het een tijdelijke situatie.

Collega Talpe sprak over het SERV-advies, wat zeker een element is. De essentie is om een loopbaanoriëntatie te doen, en daar staat de VDAB voor klaar. Die zal, zoals altijd, zeer verschillend zijn, want dit is maatwerk. Elke werkzoekende is een individu. Vanuit zijn ervaring en vanuit de erkenning van zijn talenten en competenties – veeleer dan vanuit de erkenning van diploma's –, moeten we nagaan hoe we die persoon kunnen inschakelen in de jobs die vacant zijn, niet in de plaats van mensen die vandaag werkloos zijn. Collega Janssens, u weet ook dat er geen één op één is tussen een werkloze en een vacature, want dan was er al lang een heel ander beeld. Er is een mismatch op de arbeidsmarkt waaraan we maximaal iets proberen te doen. Dan nog zullen we zeker een aantal jobs aan deze mensen kunnen geven.

Het is geen eenvoudige taak, maar we staan er klaar voor om dit op de beste manier te doen.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, dé vluchteling bestaat misschien niet, maar ze hebben in elk geval één ding gemeenschappelijk: ze spreken geen Nederlands. Dat is behoorlijk essentieel om aan het werk te gaan.

Op dit moment zijn er 230.000 werklozen in Vlaanderen waarvan 105.000 laag-geschoold zijn. Ik hou er ook niet zo van dat zowel u als werkgeversorganisaties morele druk uitoefenen op de werkgevers om zo veel mogelijk asielzoekers aan te werven.

In een periode waarin men blijkbaar het gezond verstand verloren lijkt te hebben, vinden ik en mijn partij dat in eerste instantie de eigen Vlaamse werklozen aan een job moeten worden geholpen of aan een cursus bij de VDAB, pas daarna nieuwkomers, die na verloop van tijd trouwens zouden moeten terugkeren naar hun eigen land. Eerst de eigen mensen helpen. Dat is de logica, dat is de essentie, en dat is volgens mij ook wat de Vlamingen van deze Vlaamse Regering verwachten. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Soens, Güler Turan en Wouter Vanbesien betreffende het stopzetten van de handel in strategische goederen met Saoedi-Arabië
– 606 (2015-2016) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Joris Vandenbroucke bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp·a): Voorzitter, ik zou graag bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling doen, met name van een voorstel van resolutie dat zonet werd ingediend door de collega's Soens, Turan en Vanbesien betreffende het stopzetten van de handel in strategische goederen met Saoedi-Arabië.

De voorzitter: We zullen ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen
– 568 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 568/1)

– De artikelen 1 tot en met 15 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2015 tot ontvankelijkheid en gelijkwaardigheid van de aanvraag tot afwijking van de ontwikkelingsdoelen gewoon kleuteronderwijs en de eindtermen gewoon lager onderwijs, wat het leergebied wetenschappen en techniek en het leergebied mens en maatschappij betreft
– 589 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2015 tot ontvankelijkheid en gelijkwaardigheid van de aanvraag tot afwijking van de ontwikkelingsdoelen gewoon kleuteronderwijs en de eindtermen gewoon lager onderwijs, wat het leergebied wetenschappen en techniek en het leergebied mens en maatschappij betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 589/1)

– De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Peter Persyn, Freya Saeys, Lorin Parys, Cindy Franssen en Tine van der Vloet betreffende de ondersteuning van jonge mantelzorgers
– 501 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Katrien Schryvers, Peter Persyn, Freya Saeys, Lorin Parys, Cindy Franssen en Tine van der Vloet betreffende de ondersteuning van jonge mantelzorgers.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Croo, verslaggever, heeft het woord.

Caroline Croo (N-VA): Op woensdag 25 november 2015 besprak de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin het voorstel van resolutie betreffende de ondersteuning van jonge mantelzorgers. Op dit voorstel werd een amendement ingediend.

Katrien Schryvers stelt dat elk kind en elke jongere van een zorgeloze jeugd zou moeten genieten, dankzij ouders en andere familieleden die voor hen zorgen. Voor een aanzienlijke groep is de realiteit echter anders, omdat ze een ernstig of chronisch zieke ouder hebben. Door de zorg voor hun ouder en de rest van het gezin op zich te nemen, hebben ze veel minder vrije tijd en krijgen ze minder tijd om onbezorgd op te groeien. Ook op school worden ze geconfronteerd met

problemen. Ze stoten vaak op onbegrip, al is dat vaak uit onwetendheid. Ze lopen dan ook niet te koop met de ziekte van hun ouder.

In Vlaanderen zijn er geen exacte cijfers bekend over het aantal kinderen en jongeren die binnen het gezin mantelzorger zijn. Kind & Samenleving schat het aantal jonge mantelzorgers tussen 10 en 24 jaar echter op zo'n 40.000 kinderen en jongeren. Kind & Samenleving heeft het in een studie over de mogelijke stagnatie van de persoonlijke ontwikkeling van jonge mantelzorgers door een beperkt eigen leven, weinig vrije tijd, moeilijkheden met studies en schoolachterstand. Daarom werd specifiek voor deze groep een voorstel van resolutie ingediend. Het is immers nodig dat die kinderen en jongeren beter in beeld komen en meer erkenning krijgen voor hun actieve bijdrage aan de samenleving.

In het voorstel vraagt men aandacht te hebben voor de actieve bijdrage van kinderen en jongeren aan onze samenleving en die bijdrage zichtbaar te maken, in het bijzonder wanneer ze mantelzorg leveren, en in dat verband minstens een adequate registratie van jonge mantelzorgers op te zetten. Er wordt gevraagd kennis te nemen van buitenlandse goede voorbeelden inzake overheidsbeleid ten aanzien van deze jonge mantelzorgers. Er wordt gevraagd in diverse beleidsdomeinen aandacht te hebben voor kinderen en jongeren die in een gezin leven waarvan een of meer gezinsleden zorgbehoevend zijn en/of bijzondere ondersteuningsbehoeften hebben. Er wordt gevraagd de actoren die actief zijn op het vlak van mantelzorg, aan te zetten tot het uitbouwen van een ondersteuning voor jonge mantelzorgers bij het delen van hun ervaringen, en daarbij ook de digitale mogelijkheden aan te wenden. Er wordt ook een flexibele houding gevraagd van de schooldirecties en de leerkrachten ten aanzien van deze jonge mantelzorgers. In het kader van de preventieve gezinsondersteuning moeten de Huizen van het Kind worden gestimuleerd om een actieve werking in verband met jonge mantelzorgers uit te bouwen. Er wordt eveneens gevraagd de behoeften van de jonge mantelzorgers actief op te nemen in het zorg- en ondersteuningsplan van de zorgbehoevende, met als doelstelling het behoud van de balans tussen draagkracht en zorg. Er moet in een lokaal aanspreekpunt worden voorzien voor de jonge mantelzorger. Ook moet in respijtzorg worden voorzien voor de jonge mantelzorger. Jonge mantelzorgers moeten worden betrokken bij de concrete zorgplanning. Er moet bijzondere aandacht worden ontwikkeld voor kinderen en jongeren met een ouder met psychische problemen en kinderen van ouders met alcoholproblemen. Bij een ziekenhuisopname of soortgelijke opname van die ouders moet informatie worden geregistreerd over de aanwezigheid van kinderen en jongeren in het gezin. Dat waren zowat de kernpunten.

Elke Van den Brandt zegt dat het voorstel van resolutie vraagt rekening te houden met de draagkracht van de jonge mantelzorgers en met hun actieve bijdrage aan de samenleving. Daarbij moeten kinderen worden beschermd tegen valkuilen. Bart Van Malderen sluit zich aan bij de waardering voor dit voorstel van resolutie en vraagt de commissie Onderwijs zich te buigen over de perverse gevolgen van de maatregelen die tot doel hebben om kinderen en jongeren maximaal aanwezig te laten zijn op school. Ortwin Depoortere drukt zijn appreciatie uit voor dit nobele initiatief en vraagt werk te maken van een degelijke registratie. Peter Persyn geeft mee dat zowel de omvang als de ernst van dit probleem wordt onderschat. In overleg moet worden gezocht naar een persoon die het kind of de jongere in kwestie volgt. Op school kan die taak aan een leerkracht worden toegewezen. Informatie moet beter worden gestroomlijnd door gebruik te maken van allerhande hulpmiddelen, zoals de zorgverkenner. Freya Saeys zegt dat de commissie al herhaaldelijk aandacht heeft besteed aan de overbelasting van mantelzorgers, die een cruciale pijler zijn van de vermaatschappelijking van de zorg. Er is duidelijk meer behoefte aan een goede en toegankelijke informatie, voldoende respijtzorg, hulp bij de zorgorganisatie, hulp bij de oneindige reeks administratieve verplichtingen en betrokkenheid bij het proces van zorg.

Amendement 1 werd met 9 stemmen voor eenparig aangenomen. Het geamendeerde voorstel van decreet van mevrouw Schryvers werd met 9 stemmen voor eenparig aangenomen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, collega's, kinderen en jongeren gaan naar de sportclub, naar de jeugdbeweging, naar de muziekschool. Ze leren er vrienden kennen en ze leren er samen ravotten. Ze schuiven na school en huiswerk hun boekentas aan de kant en gaan zich uitleven in de tuin. En dat vinden wij goed. Zo hoort het, vinden we. Kinderen moeten kunnen spelen, jongeren moeten hobby's kunnen uitoefenen, vrienden uitnodigen thuis, kinderen en jongeren zouden onbezorgd moeten kunnen opgroeien, want wij, hun mama's en papa's, zorgen wel voor hen.

Veel kinderen hier in Vlaanderen hebben dat geluk. Helaas is er ook een grote groep kinderen en jongeren voor wie al die dingen veel minder vanzelfsprekend zijn. Ik heb het over die kinderen en jongeren die in een gezin leven waarvan de moeder of vader ernstig ziek is of een chronische aandoening heeft. Voor hen, collega's, zijn de dagen vaak niet zo onbezorgd. Ik citeer een uitspraak uit de studie van Kind & Samenleving: "Ik maak mij veel zorgen. Ze is flauwgevallen in de winkel. Dat is zo van: 'Oh nee, er is iets gebeurd!' Ik moest wenen, maar ik heb dat kunnen inhouden tot thuis."

Deze kinderen nemen vaak ook heel wat huishoudelijke taken op zich. Een ander citaat zegt: "Ik kook thuis. Ik was af en ik poets. Kamer opruimen. Meestal zo van die hulpjes waarmee hij blij kan zijn." Het wordt een beetje van hen verwacht, dat ze hier en daar inspringen, want mama of papa kan het niet en de andere ouder kan het niet alleen. Dat heeft consequenties, zowel op het welbevinden als op de ontwikkeling van die jonge mantelzorgers. Voor hen blijft er immers veel minder tijd over om bijvoorbeeld naar de zwemclub te gaan of met leeftijdsgenoten te spelen. Ook een uitje met het gezin zit er vaak niet in: "Als mama beloofd heeft dat we ergens naartoe gaan en ze wordt wakker met pijn, dan gaan we niet. Ik begrijp dat soms wel. Maar soms is het moeilijk om te begrijpen", zegt een kind.

Ook op school worden deze jonge mantelzorgers geconfronteerd met specifieke problemen. Ze komen wel eens vaker te laat, krijgen een taak niet afgewerkt of kunnen niet mee op meerdaagse uitstap. Een kind zegt: "Ik schrijf soms in de agenda voor de meester: 'Ik heb geen tijd gehad om mijn huistaak te maken. Ik moest mee naar de winkel om dingen te dragen, en dat duurde te lang.'" Meermaals stoten die kinderen op onbegrip, al is dat vaak uit onwetendheid.

"Soms heb ik het gevoel dat ik de enige ben die een vader met een handicap heeft. Dat is niet zo, maar soms heb ik dat gevoel. Je ziet niet aan andere kinderen dat ze hetzelfde meemaken", klinkt het in een ander citaat. Neen, collega's, deze jongere is niet alleen. In Vlaanderen zijn geen exacte cijfers bekend van het aantal kinderen of jongeren dat binnen het gezin de functie van mantelzorger op zich neemt. Sinds 2009 wordt wel voorzien in een registratie van mantelzorgers. Volgens die registratie ging het in 2014 voor de leeftijdsgroep van 0 tot 18 jaar over 59 jongeren en voor de leeftijdsgroep van 19- tot 25-jarigen over 806 jongeren. Die cijfers liggen echter veel lager dan het werkelijke aantal. Kind en Samenleving spreekt in een studie over jonge mantelzorgers over naar schatting 40.000 kinderen en jongeren tussen 10 en 24 jaar die leven in een gezin waar de moeder of vader ernstig ziek is of een chronische aandoening heeft.

Uit cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS) van 2008 blijkt dat 2,8 procent van de kinderen tussen 0 en 12 jaar een moeder heeft met een slechte tot zeer slechte gezondheid en 2 procent een vader met slechte tot zeer

slechte gezondheid. Uit een ander onderzoek van het Kinderrechtencommissariaat uit 2011 blijkt dat 2,4 procent van de kinderen tussen 11 en 18 jaar een werkloze vader heeft wegens ziekte of handicap, en 4 procent een werkloze moeder wegens ziekte of handicap.

Wat betreft het verlenen van mantelzorg door minderjarigen, geven de cijfers van de Socio-Economische Enquête uit 2001 een indicatie. Uit die cijfers blijkt dat 3,7 procent van de jonge mannen en 4,7 procent van de jonge vrouwen uit de leeftijdsgroep van 15 tot 24 jaar mantelzorg verleent aan een of meerdere personen binnen of buiten het eigen gezin.

Dus neen, de jongen die ik citeerde die het gevoel heeft alleen te zijn, is niet alleen, maar hij heeft wel gelijk. Vaak zie je niet aan kinderen dat ze zoiets meemaken. Meer nog, sommige jongelingen zijn zich niet eens bewust van hun status als mantelzorger. Met het opnemen van zorg voor hun ouders of door bij te springen in het huishouden, omdat het voor hun ouders te moeilijk is, stellen zij uiteraard een mooie en liefdevolle daad. Ik wil hierbij dan ook mijn enorme appreciatie uitdrukken voor iedereen die de taak van mantelzorger op zich neemt, en heel specifiek voor de kinderen en jongeren die dat doen. Onze maatschappij kan niet zonder de warmte en ondersteuning die mantelzorgers dag in dag uit geven aan zoveel mensen die zorg nodig hebben. Voor elke mantelzorger heeft die zorgtaak een impact op zijn eigen leven, maar voor kinderen en jongeren kan dat nog verder gaan.

De studie van Kind & Samenleving spreekt zelfs van mogelijke stagnatie van de persoonlijke ontwikkeling van jonge mantelzorgers, een beperkt eigen leven en weinig vrije tijd, moeilijkheden met de studies tot zelfs achterstand op school. Want doordat de combinatie met de zorgtaak te zwaar is, kunnen deze kinderen hun hobby's niet langer uitoefenen of hun schoolwerk niet naar behoren voltooien.

Collega's, het is absoluut nodig dat deze kinderen en jongeren meer in beeld komen. Ze verdienen meer erkenning voor de actieve bijdrage die zij leveren aan onze samenleving. Deze kwetsbare groep moet kunnen rekenen op ondersteuning, iets waar onder meer de mantelzorgorganisaties en de Huizen van het Kind zich achter moeten zetten. Vanuit de school is een flexibele houding gewenst. Voor leerlingen kan het een groot verschil maken terecht te kunnen bij een leerkracht die ze kunnen vertrouwen en die als intermediair kan optreden naar de collega's. Als leerkrachten op de hoogte zijn van de thuissituatie van een kind, kan er meer begrip aan de dag worden gelegd voor de weerslag die die situatie kan hebben op het schoolwerk.

Professionele hulp- en zorgverleners, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen moeten oog hebben voor de waarde van de jonge mantelzorgers in de verzorging van hun ouders. Het lijkt ons zeker niet onmogelijk en zelfs nodig om de noden van de jonge mantelzorgers actief mee op te nemen in het zorg- en ondersteuningsplan van de zorgbehoevende, waarbij de aangeduide zorgbemiddelaar ook de jonge mantelzorger begeleidt en ondersteunt bij de organisatie van de zorg. Voor de ontwikkeling van de betrokken kinderen en jongeren is het immers uiterst belangrijk om een evenwicht te behouden tussen hun jong-zijn, hun draagkracht en de zorg. Want ook deze mantelzorgers moeten af en toe de kans krijgen om te ontsnappen aan de zorgtaak die ze opnemen en de bekommernissen die daarbij komen kijken.

Bijzondere aandacht moet gaan naar kinderen en jongeren met ouders met psychische problemen (KOPP) en kinderen van ouders met alcoholproblemen (KOAP), alsook naar kinderen binnen maatschappelijk kwetsbare situaties. Om op dit alles het best mogelijk antwoord te kunnen geven, wachten we ook mee de resultaten af van het verkennend onderzoek dat minister Vandeurzen liet uitvoeren

naar mantelzorgers in Vlaanderen. Dat moet ons een breed en betrouwbaar beeld kunnen geven van de leefsituatie en de ondersteuningsbehoeften van jonge mantelzorgers, onder meer door een overzicht te maken van wetenschappelijke kennis in de internationale literatuur.

De resultaten van die studie moeten, samen met dit voorstel van resolutie, het startpunt zijn van een gericht beleid voor de specifieke en kwetsbare groep jonge mantelzorgers. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft het al vaak gehad over maatregelen om de mantelzorger te ondersteunen. Er zijn al stappen gezet, maar we hebben nog een lange weg af te leggen.

Dit voorstel van resolutie focust op jonge mantelzorgers, meisjes en jongens, tieners, die meer dan gemiddeld zorg dragen voor hun ouders, broer of zus. Veelal betalen die jongeren daar een prijs voor. Ze ervaren moeilijkheden om hun schooltaken tijdig af te krijgen, ontberen soms de nodige tijd om te studeren. Vrijetijdsbesteding is geen evidentie. Eigenlijk leggen ze sneller dan hun leeftijdsgenoten de weg af naar volwassenheid.

Met dit voorstel van resolutie willen we als parlementsleden in eerste instantie deze jongeren respect betuigen voor wat ze dag in dag uit, elk jaar opnieuw doen voor hun naaste. Ik hoop dat dit voorstel van resolutie de Vlaamse Regering ook aanzet om ieder binnen zijn domein ruimte te creëren voor deze jongeren.

In de school moet meer dan vandaag rekening worden gehouden met de impact van mantelzorg op het schoolwerk van jongeren. Enige soepelheid vanwege de leerkrachten zal de kennisverwerving van deze jongeren niet hypothekeren, maar wel hun schoolloopbaan faciliteren.

Als maatschappij moeten we mantelzorgers, en in het bijzonder jonge mantelzorgers, ondersteunen. Wanneer we de ambities voor mantelzorgers in de komende jaren verder zullen uitwerken, moeten we de nodige methodieken ontwikkelen om die ondersteuning zo sterk mogelijk te maken voor minderjarigen.

Ik heb in de commissie bijzondere aandacht gevraagd voor minderjarigen met ouders met een psychische aandoening. Bij zorgverleners moet men steeds bedachtzaam zijn voor het fysiek en psychisch welzijn van de mantelzorger. Voor de groep van jonge mantelzorgers moeten de overheid en de samenleving extra inspanningen doen. Ik hoop dat we bij het uittekenen van een nieuw model van eerstelijnsgezondheidszorg daarvoor extra maatregelen inschrijven. Ik dank mevrouw Schryvers voor het initiatief en ook de mede-indieners voor hun samenwerking aan deze resolutie. Onze fractie zal de resolutie zeker steunen.

De voorzitter: De heer Persyn heeft het woord.

Peter Persyn (N-VA): Allereerst een woord van waardering voor collega Schryvers, die als hoofdindiener de verdienste heeft dat ze het dossier op de agenda heeft geplaatst en het ook helemaal heeft uitgewerkt. Wij hebben er graag aan meegewerkt met de andere fracties. In de commissie was er grote consensus over het belang van en de waardering voor de inzet van vele duizenden jonge mantelzorgers, die tot nu toe erg onderbelicht is gebleven. We hopen dan ook dat deze resolutie daarin snel verandering kan brengen, dat ook de regering snel werk zal maken van de maatregelen die aangekondigd en gevraagd worden in de resolutie.

Een belangrijk aandachtspunt voor onze fractie blijft wel dat we niet extra zullen problematiseren en vooral niet stigmatiseren. Jonge mantelzorgers lijden nu al

vaak onder een stigma, laten we daar dus samen over waken. Ik hoop dat er ook meteen bij de stemming een algemene consensus zal zijn om dit voorstel van resolutie goed te keuren. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Ik feliciteer de hoofdindiener en tevens initiatiefnemer, mevrouw Schryvers, met dit voorstel van resolutie om tot een betere ondersteuning te komen van jonge mantelzorgers. Ik wens ook te benadrukken dat jonge mantelzorgers niet alleen voor hun zieke ouder zorgen, maar soms ook voor een zieke broer of zus zorg dragen. Het Vlaams Belang is zich terdege bewust van deze problematiek en juicht dus de aandacht en elk initiatief voor dit thema toe.

Zoals ik bij de bespreking in de commissie al aanhaalde en wat ook zo te lezen staat in de toelichting bij het voorstel van resolutie, is er te weinig zicht op het juiste aantal mantelzorgers. Het mag dus duidelijk zijn dat er iets schort aan de registratie. Dat is nochtans een noodzakelijk begin als we willen dat het beleid de jonge mantelzorger bereikt. Om informatie te laten doorstromen, moet werk worden gemaakt van een degelijke registratie. De registratie die sedert 2009 wordt uitgevoerd, stemt blijkbaar niet overeen met de realiteit. Jonge mantelzorgers vinden de weg niet om zich te laten registreren. Dat moet dan ook eerst en prioritair worden opgezet.

De Vlaams Belangfractie zal dus dit voorstel van resolutie goedkeuren, maar wel met de hoop dat het geen dode letter blijft, zoals soms al te vaak het geval is met resoluties die aangenomen worden. De regering, en in concreto de minister van Welzijn, dient daar concrete daden aan te koppelen, zoals hij trouwens beloofd heeft.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de toelatingsvoorwaarden voor de opleidingen Geneeskunde en Tandheelkunde
– 602 (2015-2016) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Onderwijs over het verzoekschrift over de toelatingsvoorwaarden voor de opleidingen Geneeskunde en Tandheelkunde.

Mevrouw Brusseel, verslaggever, heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Dit is een belangrijk thema in onze commissie. Ik denk dat al wie een zoon, een dochter of vrienden heeft die de droom hebben om arts te worden, zich kunnen inleven in de problematiek die de indienster van het verzoekschrift heeft geschetst. We hebben ons daar dus in alle ernst over gebogen in de Commissie voor Onderwijs. Ik wens ook de collega's te danken voor hun insteken.

Op 7 juli 2015 werd bij u, voorzitter, een verzoekschrift over de toelatingsvoorwaarden voor de opleidingen Geneeskunde en Tandheelkunde ingediend. Dit werd op 13 juli ontvankelijk verklaard door de parlementsvoorzitter en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, waar het op de agenda stond van 29 oktober en 3 en 10 december.

De verzoekster vraagt om de bestaande regelgeving op het toelatingsexamen arts en tandarts zodanig aan te passen dat de examencommissie per academiejaar vijf

vrijstellingen kan verlenen aan personen die zij geschikt acht om de opleidingen aan te vatten. In concreto zou dit voorstel van toepassing kunnen zijn voor iedere Belg met een academische bachelor, mits voldoende geachte opleiding, diploma of werkervaring, aldus de indienster van het verzoekschrift.

In haar toelichting in de commissie Onderwijs van 29 oktober wees minister Crevits erop dat eerder al een begeleidingscommissie was opgericht om het toelatingsexamen te herbekijken. Ondanks alle commentaren en voorstellen tot verbetering blijkt het toelatingsexamen wel goed te werken en moet er rekening worden gehouden met het door de federale overheid bepaalde contingent dat effectief het beroep mag aanvatten.

Het voorstel uit het verzoekschrift waarvoor de minister begrip kan opbrengen, kan mogelijk door de begeleidingscommissie onder de loep worden genomen, maar de minister heeft vragen bij de wijze waarop men tot de vrijstelling zou komen en bij welke criteria zouden worden ingeroepen om willekeur te vermijden. Dit waren grosso modo ook de opmerkingen van de leden van de commissie Onderwijs.

Het verzoekschrift werd besproken in de commissie. Gelijkaardige argumenten werden aangehaald. Er werden ook andere vragen gesteld en andere onderdelen met betrekking tot het toelatingsexamen arts en tandarts werden nogmaals uitvoerig besproken.

Tijdens de vergadering van 10 december kwam de commissie tot de conclusie dat er begrip was voor de inhoud van het verzoekschrift en de beweegredenen van de indienster, maar dat de materie te complex was om simpelweg in te gaan op het specifieke voorstel tot punctuele aanpassing van het systeem voor toelating tot de opleiding Geneeskunde en Tandheelkunde.

Op voorstel van commissievoorzitter Helsen werd bij wijze van consensus besloten zich aan te sluiten bij het door de minister geformuleerde standpunt om deze problematiek mee te nemen naar een later tijdstip als er sprake zou zijn van een meer globale hervorming van het toelatingsexamen. Om die reden zal het verzoekschrift worden overgemaakt aan de begeleidingscommissie en zal het op een later tijdstip en in een ruimer kader opnieuw worden besproken door de leden van de commissie Onderwijs.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? *(Instemming)*

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Tine Soens, Güler Turan en Wouter Vanbesien betreffende het stopzetten van de handel in strategische goederen met Saoedi-Arabië
– 606 (2015-2016) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Joris Vandenbroecke bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Tine Soens, Güler Turan en Wouter Vanbesien betreffende het stopzetten van de handel in strategische goederen met Saoedi-Arabië.

Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp·a): Voorzitter, ik verwijs naar de actuele vragen van deze namiddag. Zowel de oppositie als twee meerderheidspartijen vragen daarin naar een onholdbeleid ten opzichte van Saoedi-Arabië.

Het voorbije weekend werden er 47 mensen geëxecuteerd en de mensenrechten worden er herhaaldelijk geschonden. Daarnaast is er nog de oorlog in Jemen.

We willen dit voorstel van resolutie met spoed behandelen en vragen dat de wapenhandel met Saoedi-Arabië onmiddellijk wordt opgeschort, zoals ook in de actuele vragen werd voorgesteld. Laten we dan ook de daad bij het woord voegen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, ik ben het niet eens met de spoedbehandeling noch met de inhoud. In dit voorstel van resolutie is een behoorlijke begripsverwarring opgetreden. Het uitvoeren van strategische goederen is iets helemaal anders dan een onholdbeleid, dat uitdrukkelijk gaat over wapenhandel met een regime.

In die optiek is het veel verstandiger, gegeven ook het draagvlak om in die zin te evolueren, deze problematiek in de commissie te bespreken. Wat mij betreft, mag dat snel gebeuren. Ik acht het zelfs niet onzinnig dit te doen in een themavergadering. Zo'n vergadering behoort tot een van de tien aanbevelingen van de SERV in de context van decreetevaluatie. Het Wapendecreet is trouwens op korte termijn voor evaluatie vatbaar.

Ik denk dan ook dat we hier momenteel best niet op ingaan. Ik wil me als voorzitter van de commissie graag engageren om dit op een correcte en snelle manier binnen de juiste context te behandelen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Tine Soens, Güler Turan en Wouter Vanbesien betreffende het stopzetten van de handel in strategische goederen met Saoedi-Arabië naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Toerisme en Onroerend Erfgoed verwezen.

Het incident is gesloten.

ONDERZOEK VAN EEN VERZOEK TOT OPHEFFING VAN DE PARLEMENTAIRE ONSCHENDBAARHEID VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor de agenda aan te vullen met het onderzoek van een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams volksvertegenwoordiger.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot aanvulling van de agenda? *(Instemming)*

Dan stel ik voor dat het onderzoek van een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams volksvertegenwoordiger na de laatste hoofdelijke stemming wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

ROUWHULDES

De voorzitter: Dames en heren, op 29 december 2015 overleed gewezen Vlaams volksvertegenwoordiger Wilfried Aers. Hij werd negentig jaar. De heer Aers zetelde van 1995 tot 2004 in onze assemblee voor de kieskring Gent-Eeklo. Als oudste lid in jaren bekleedde hij in 1995 en 1996 de functie van tijdelijk voorzitter tijdens de eerste openingsvergaderingen van het rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement.

Op 31 december 2015 overleed gewezen Vlaams volksvertegenwoordiger Marcel Gesquiere. Hij werd vijfentachtig jaar. De heer Gesquiere zetelde als federaal volksvertegenwoordiger voor het kiesarrondissement Veurne-Diksmuide-Oostende van 1988 tot 1991 ook in onze assemblee. In 1995 werd hij rechtstreeks verkozen in het Vlaams Parlement, maar na enkele maanden zette hij een punt achter zijn parlementaire loopbaan. Hij was actief in de Commissies voor Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften en voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.

Mede namens u allen zal ik aan de families onze rouwbetuigingen overmaken.

Mag ik u vragen enkele ogenblikken van stilte in acht te nemen ter nagedachtenis van de heren Wilfried Aers en Marcel Gesquiere?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse maatregelen inzake de ontbinding van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en de oprichting van het Eigen Vermogen Informatie Vlaanderen
– 568 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
116 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2015 tot ontvankelijkheid en gelijkwaardigheid van de aanvraag tot afwijking van de ontwikkelingsdoelen gewoon kleuteronderwijs en de eindtermen gewoon lager onderwijs, wat het leergebied wetenschappen en techniek en het leergebied mens en maatschappij betreft
– 589 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Peter Persyn, Freya Saeys, Lorin Parys, Cindy Franssen en Tine van der Vloet betreffende de ondersteuning van jonge mantelzorgers
– 501 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

ONDERZOEK VAN EEN VERZOEK TOT OPHEFFING VAN DE PARLEMENTAIRE ONSCHENDBAARHEID VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER

Besloten vergadering

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 45, punt 3, van het Reglement van het Vlaams Parlement beslis ik om het onderzoek van een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams volksvertegenwoordiger met gesloten deuren te behandelen.

Ik beveel dat iedereen, met uitzondering van de Vlaamse volksvertegenwoordigers, de griffier en het personeel, vereist voor de vergadering, de Koepelzaal verlaat.

Om de nodige voorbereidingen voor de besloten vergadering te kunnen treffen, is de plenaire vergadering zolang geschorst.

– De vergadering wordt geschorst om 17.15 uur.

– De vergadering wordt in het openbaar voortgezet om 17.44 uur.

Mededeling van het besluit van de plenaire vergadering

De voorzitter: Dames en heren, de plenaire vergadering heeft het onderzoek van een verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams volksvertegenwoordiger met gesloten deuren behandeld.

De Commissie voor de Vervolgingen heeft op 5 januari 2016 vergaderd over dit verzoek. Over deze vergadering werd mondeling verslag uitgebracht. Overeenkomstig het advies van de Commissie voor de Vervolgingen heeft de plenaire vergadering unaniem het verzoek van de procureur-generaal bij het hof

van beroep te Brussel tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid om de onderzoeksrechter de mogelijkheid te bieden eventueel over te gaan tot de aanhouding van de heer Christian Van Eyken ingewilligd.

Ik zal de procureur-generaal hiervan in kennis stellen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 13 januari 2016 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 17.45 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Ingrid Lieten: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy

Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache,

Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants